

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 10—
Za izposojnino celoletno K 140—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 20—
za izposojnino 25—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna poltirnica (59 mm
širina in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 2—
uradni raspisi, poslani
id. po K 3—
Pri naročninah nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/3 mm K 5—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 8. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/II.
Rokopisi se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-her. 7583.

Pribičevićev polom v Ljubljani.

Shoda, ki so ga priredili demokrati predvčerajšnjim v veliki dvorani hotela Union, ne moremo prištevati med dnevene, običajne politične pojave volilne dobe. Prireditelj Svetozar Pribičević, dr. Žerjava in drugih vrhovnih voditeljev demokratske stranke v Ljubljani ima mnogo pomena za našo politično javnost. Prvič po ustanovitvi jugoslovanske demokratske stranke so prišli njeni hrvatski in srbski vodilni politiki v Slovenijo, da pregledajo in premotirajo svojo politično moč. Način, kako je bila ta prireditev zasnovana in organizirana, očituje jasno, da je imela jugoslovanska demokratska stranka namen, stopnjevati svojo organizatorično in propagandno moč do največje mere.

Za motrilca naših političnih razmer je zategadelj važno, da razmislija, kakšen je bil sad in uspeh tega napora. Važno se nam pozdeva zato, ker je ta prireditev zrcalo in slika razdelitve političnih sil v Sloveniji. Ta shod je pokazal iznova, kakšne plasti našega ljudstva stoji oziroma ne stoji za jugoslovansko demokratsko stranko. Kakor žarka luč pada na ta shod nezasišano dejstvo, da ni bilo na njem niti sto kmetov, vzlic obsežni agitaciji po deželi. Njih politični vpliv na deželi se je pogreznil do stopnje, da ne morejo niti iz najbližje okolice spraviti več večjega števila k svojim prireditvam. Ne pomnimo, da bi bila stala kdaj njihova politična moč med kmetstvom prebivalstvom v tako obupni nižini. Če pomislimo, da tvori kmetstvo ljudstvo tri četrtine slovenskega naroda, je to dejstvo neizrekljivo grenko. Nadalje moramo ugotoviti drugo nezasišano dejstvo, da ni bila na shodu zastopana niti ena delavska organizacija. Če smo povedali ti dve reči, smo povedali vse.

Da se razjasni politični pomen prireditve do dna, moramo spregovoriti o poteku shoda samega. Ko je nastopil najprvi in najodločilnejši voditelj demokratov Svetozar Pribičević, je bil sprejet z žvižgi in dvorano je napolnil ropot in kričanje. Njegov tretji stavek je bil zopet prekinjen z medklci in hrupom. Zdelo se je, da sploh ne bo mogel nadaljevati in da se spremeni shod v splošen pretep. Poslušalstvo je vstajalo, se kregalo in porivalo ter metalo iz dvorane. Šele druga polovica govora je bila razumljiva in vsem slišna. Konec njegovih izvajanj je bil kronan s splošnim trudenjem in hrupom. To je pozdrav, ki ga je dobil Pribičević v prestolici Slovenije. Ostali ministri so bili ravnotako prekinjeni z medklci, hrupom, pretepom in kričanjem. Občinstvo pod stebri galerije je od-

neslo enega izmed rediteljev iz dvorane. Konec shoda je bil tak, da je bilo glasovanje za resolucijo vsled trušča onemogočeno.

To je »sijajna manifestacija« demokratov, o kateri piše »Slovenski Narod« v včerajšnji številki. Vsled pomanjkanja papirja pač ni mogel poročati o teh vmesnih dogodkih, ki dopolnjujejo in osvetlujejo popolnoma pomen tega shoda.

Tako je izpadel shod, ki se je vršil v trdnjavi in ponosnem središču demokratske stranke, v beli Ljubljani.

Par besed o prosvetnem delu.

Na štirih temeljnih kamnih mora stati zgradba krščanske Jugoslavije. Vse razcepljene in same po sebi slabe gospodarske sile malih ljudi naj združi gospodarska organizacija v močno celoto. Stanovska in strokovna organizacija imati namen, ščititi posebne interese katerega stanu in tem potom privedi njegove upravičene zahteve do zmage. Naloga močne, enotne in disciplinirane politične armade pa je, postopno uveljaviti predvsem v zakonodaji ona načela, ki tvorijo politični program krščanskega gibanja. Pozabiti pa ne smemo, da mogoče vrste krščanskega ljudstva v Sloveniji tvorijo po edinci in da je notranja sila vsega gibanja vsota vseh v prvi vrsti нравnih energij, ki jih vsebuje duh teh poedincev. Če hočemo ojačiti notranjo silo krščanskega gibanja, moramo ojačiti нравno energijo posameznikov in poglobiti njihovo načelno zavednost in izobrazbo. To v bistvu najvažnejšo nalogo vrše na eni strani verske, na drugi strani prosvetne organizacije, predvsem izobraževalna društva. O prosvetnem delu naj sledi tu par besed.

Vrhovna organizacija prosvetnih društev, S. K. S. Z., se je na zadnjem občnem zboru poživila in hoče sistematično započeti podrobno delo, da začne vas za vasjo obnavljati mestoma popolno ugasla izobraževalna društva, da se zopet širom dežele začne ono veselo in rodovitno delo, ki ga je vojna pretrgala. Novo nastale razmere zahtevajo novo orijentacijo v celi vrsti vprašanj. Idejna revolucija gre skozi svet in ne sme iti brez sledu mimo nas. Zabavni značaj mnogih naših društev se bo moral umakniti resnemu, smotnemu izobraževalnemu delu, ki naj izpolni one vrzeli, ki jih današnja ljudska šola pušča v izobrazbi kmečke in delavske mladine. Nočemo sanjati o kmetijskih visokih šolah in ne o tečajih, ki naj dajo članom zadostno izobrazbo, tako da bi mogli izpremeniti

poklic in si poiskati boljšega kruha. Skušajmo doseči to, kar leži neposredno pred nami in kar je nujna potreba naših ljudi. Poglobiti moramo načelno izobrazbo, jim podati osnovne nauke iz praktičnega gospodarstva in osnovne pojme iz javnega življenja.

Ali bo ta skromni cilj mogoče doseči, je v prvi vrsti odvisno od društev samih in njihovih članov. Predavanja naj bodo jedro društvenega življenja. A važno nalogo ima pri tem tudi ljubljanska centrala. Vedno mora imeti svoj končni cilj pred očmi: uvesti sistem v vse izobraževalno delo in ga voditi v zgoraj navedenem pravcu. Jasno je, da bo centrala mogla vršiti to ogromno delo le tedaj, če bo razpolagala z zborom predavateljev in kulturnih delavcev, ki bodo pripravljeni žrtvovati nekaj časa in truda za prosvetno organizacijo. Gotovo je to podrobno, na videz malenkostno delo nevhvaležno in na prvi hip se zdi, da predavanja ne rode sadov. A polagoma in neopaženo se presnavlja mišljenje ljudstva in iz ljudi, ki instinktivno ali iz gotovih gospodarskih in družabnih interesov stoji v krščanskem gibanju, postanejo zavedni in aktivni pionirji krščanske ljudske misli. In samo ta notranje disciplinirana in vzgojena četa more vzeti nase breme osebnih žrtv, samo nji more biti edino plačilo zavest, da so storili svojo dolžnost. Ali bomo dobili ljudi, ki bodo z veseljem doprinesli žrtve za prosvetno delo? Prosvetni delavci z dežele in iz Ljubljane naj začno globlje in bolj sistematično delati, centralna S. K. S. Z. naj pa bo krmar, ki daje ladji smer in silo.

Ameriško in evropsko gospodarstvo.

Evropa je izžeta od vojne in nima dovolj živil, surovin, premoga in zato doživlja vse evropske države občutne tresljaje, ki ogrožajo družabni in gospodarski red. Finančna kriza je zadela vse vojne deležne države, celo v preteklosti najbolj solidni denar angleški funt je podlegel vojnim posledicam in polagoma, a stalno pada. Na drugi strani je pa Amerika dozdnevno neizčrpen vir živil, premoga, surovin in zlata in vse od vojne prizadete države iščejo pri njej pomoči. In opravičeno. Leta 1919 so Združene države dosegle višek gospodarskega razvoja. Vrednost žetve je stopila v l. 1919 z 12.600.600.000 dolarjev na 14.092.740.000 dolarjev. Prebitek izvoza nad uvozom je znašal štiri milijarde dolarjev, od tega je bilo dve tretjini izdelkov in polizdelkov. Jasno je, da so se deloma dvignile tudi mezde (za 50—120%), a po-

sledica tega je bila, da je poskočila cena živila za 80%. V soglasju s silnim naraščanjem gospodarstva je narasla množina bankovcev; samo federalne banke so jih izdale tekem leta 1919 za 400.000.000 dolarjev. Državni izdatki stalno padajo, s 13 milijard v l. 1918 so padli na 9,7 milijard v preteklem letu. V januarju 1919 so izdale Združene države 3,6 milijard, v decembru samo še 600 milijonov dolarjev. Državni bančni urad izjavlja, da bo država v bodoče povsod in bolj varčevala.

Treba je tudi poudariti, da ni verjetno, da bi socialne zmede zaslele v doglednem času tudi Ameriko. Res je mnogo stavk v novem svetu. Toda to so samo mezdni boji in nimajo politične osi. Vlada ima, če mestoma s trdno roko uduši lokalne pojave destruktivnega revolucionarnega gibanja, ogromno večino ljudstva in tudi večino strokovno organiziranega delavstva za seboj. Javno mnenje je nepomirljivo in nepopustljivo proti vsemu, kar bi moglo porušiti gospodarstvo in zmanjšati produkcijo. »New York Herald« z dne 14. februarja pravi: »Dvojno svetovno poslanstvo ima Amerika v tej veliki, toda odločilni dobi. Prvič mora svetu prinesiti pravico in trajen mir in ne sme popustiti od te misli, četudi bi se sedaj ne uresničila. Drugič pa je njena dolžnost, nasiti Evropo, napolniti strahotno praznoto, ki jo je napravila vojna. Zato mora neprestano dvigati svojo produkcijo.« Ameriško javno mnenje je zato sklenjeno podpiralo vlado, ko je ta ostro nastopila proti stavki v premogovnikih.

Gospodarsko in socialno mpramo računati, da bo tudi v nadalje Amerika naj silnejša gospodarska enota sveta. Amerika pa je z gospodarsko močjo pridobila silno politično moč. Ne toliko Wilsonovim idejam, nego v Ameriki nagromadenemu bogastvu na živilih se moramo zabvaliti, da nam ententa ni mogla popolnoma diktirati svoje volje. Za celo Evropo in za nas je važno, kako stališče zavzema ameriško gospodarstvo, ko ga evropske države kličejo na pomoč.

Po končani vojni in še bolj v zadnjih mesecih poudarjajo Združene države, da dajo državno posojilo za nabavo živil samo onim državam, ki si na nikak drug način ne morejo oskrbeti živil. Drugo sodelovanje prepušča država zasebni inicijativi. Bančni svet v Ameriki je uvidel, da to sodelovanje ni samo nujno, ampak zanj tudi koristno; zato se intenzivno bavi z delom, da si pripravi dober in stalni trg v Evropi. Predno stopijo bančni sindikati v stik s tujo državo, hočejo natančno poznati njeno bilanco, nočejo posojati na deficite. Dolar vlada daleč izven ameriških mej; on

LISTEK.

Spomini starega dekleta.

Francoski spisal René Bazin. Prevel F. P. Hrast.

Predgovor.

Te zgodbe sem izbral iz papirjev nekakega starega dekleta, ki mi jih je pred kratkim zapustila. Naslov si je izbrala sama. Napisan je bil na vrhu velikega zvezka, popisane z moško pisavo, v neravnih vrstah, vrženo na papir v naglici, med dvema obiskoma. Tako je hotela izraziti, da je vse to, kar pripoveduje, videla sama, da je ta knjiga pred vsem neposredno pričevanje osebe, ki je prišla v življenje v dotiko z dvema deloma človeštva, vedno in povsod malo poznanimi: z bednimi in onimi, ki jih ljubijo. Vezi tesnega sorodstva so me vezale s pisateljico »Spominov«. Včasih je prebivala v Parizu, včasih na posestvu v bližini Orléansa, v tisti Boci, ki je kakor mastna perutina, ki so ji porivali perje, brez grmčija, brez drvja, ki ji je pa kljub temu prijala, ker je bila strastna ljubiteljica dolgih črt, prostora in svetlobe. Mnogi so mislili, da jo poznajo in so mislili o njej čisto narobe, čemur se je ona z menoj vred od srca smeala. Rekli so, da je optimistka. V resnici je bila brez iluzij. Mislim celo, da je kruto trpela, videč, da ne moremo ozdra-

viti tako razširjenega zla, ki ga opazamo okrog sebe; toda prepričana, da je v tem trpljenju tudi še neki ponos, je molčala in se trudila, da to trpljenje odstrani kot stalni vzrok slabosti. Tarnala ni nikdar, nego neutrudljivo delala. Prikazala se je včasih tudi v družbi, toda ni je ljubila. Ljubila pa je in obiskovala elito francoske verske družbe, številno, živo elito, ki ji ni enake, ki je ustanovljena po volji vseh in po milosti enega samega, sestavljena iz bogatih in revnih, duhovnikov in laikov, ljudi, ki molijo, ki mislijo na večnost, ki ne poznajo sovraštva, ki v tihi udanosti ne govorijo mnogo o medsebojnem bratstvu, ki ga neprestano kažejo. Od teh pripoveduje večkrat tudi v svojih »Spominih«. Bolj na dolgo opisuje slike iz ljudskega življenja, predvsem iz življenja bednih, koga prostovoljna in neodbitna priča je bila. Prehodila je polje, ki ne bo nikdar kdovekako obiskano, in prinášala s poti povesti in slik, kakor oni, ki potujejo po tujini, pa tudi načrtov, naukov in pridobitev, tako na primer prepričanje, da potrebujejo ljudje, ki delajo z rokami, več plemenitosti kakor pa kruha, da velika večina izmed njih to sluti, četudi nejasno, in da jih prebudimo in pridobimo naigotoveje in najhitreje s tem, da jih do gotovosti prepričamo, da jih ljubimo edino le radi njihovih duš. Paradoksno? Ne, to je globoka resnica, izkušnja enega celega življenja, ki jo bodo zanimali samo oni, ki ne poznajo ljudi. Pi-

sateljici »Spominov« je bila to glavna in vodilna misel, ki je v tej obliki morda ni izrazila, ki pa preveva skoz in skoz to knjigo.

R. B.

1. Poklic starega dekleta.

Ena izmed prednosti nas starih deklet je, da imamo svoja leta. Jaz jih imam sedemindeset izpolnjenih, odštetih, že pozabljenih od mojih bližnjih in pozabila sem jih skoro sama. Za koga naj se skušam pomladiti? Ne igram ne življenske vloge kakga bitja, ne zadržujem pohoda nobenemu slavohlepu, ne pomagam nikomur do njega in ne poznam skoro nobene izmed strastnih nežnosti moža ali otroka, ki trpe, ako vidijo, da izginja sila, ki jih vzdržuje, in ideali, ki so mislili, da imajo samo oni pravico do njih. In polasča se jih starost! In ta razdeljuje slabo. Na koncu ne ostane ničesar. Jaz nisem še tako daleč. Nisem še stara, vendar pa dovoli daleč od mladosti, tako, da je moja svoboda popolna. Hodim lahko po mestu ali po poljskih stezah, po stopnicah ubožnih hiš, ustavim lahko Valerijo, ki prihaja iz delavnice, vprašam lahko troje Blankpignonove otroke, ki se igrajo na cesti, po njihovem očetu — ne da bi se kdo zmenil za to. Kadar hoče kdo pomagati revežem, ni treba, da bi bil grd, ne sme pa, kakor mi je bila rekla nekoč ženska, ki je popravljala pri nas stole, »zvenketati z denarijem«; ona ali oni, ki ga greste iskat, mora misliti, kadar vas začleđa

od daleč, čisto navadno: »To je ženska«; kadar govori z vami: »To je dama« in kadar se poslavlja od vas: »To je prijateljica«. Vem gotovo, da bi me ne imeli tako radi, ako bi se oblačila po modi in ako bi torej pri drugem obisku ne bila popolnoma taka kot pri prvem; ne bi mi tako verjeli, da jih ljubim, ako bi ne nosila na sebi toliko dokazov, na katere jaz niti ne mislim zmerom. Jezili bi se na moj astrahanski orbelin, na moje plissés, na moje čipke, na moje špičaste pete in na moja peresa na klobuku.

Če bi morala svetovati kaksi drugi slabžabnici svete Katarine, ki bi imela skušnjave, da dela isto kot jaz, in ki bi me vprašala za svet, bi ji rekla najprej: »Gospodična, na tisoče in tisoče načinov je človek preprost v obleki; najprej je, da je preveč; če ni dovolj, je lahko žaljivo; da najde človek pravo mero, je treba samo malo čustva in navade.«

Potem bi ji rekla: »Ne bo vam težko pridobiti si spoštovanja pri bednih. Dobrodelnosti ni treba, da bi se razkladala onim, ki imajo koristi od nje ali ki vsaj vidijo trpljenje dan za dnem okrog sebe. Ona prihaja pod različnimi imeni, za katera človek ne ve takoj in vedno, toda blizu se z isto neutrudljivo gesto zlu, ki se ponavlja; doma je vedno po predmetih; nihče se ne spominja časa, ko ni bilo ne najdišnic, ne zavetišč, ne obiskovalk ubogih, ne razdeljevanja zimskih oblek, ne nakaznic za kruh.

zavira, da glavnemu, od njega odvisne države ne morejo vpeljati globlje segajočih socialnih reform, ki bi ovirale razmah kapitala. In Evropa, ki se hoče za vsako ceno dvigniti iz šestletne bede, bedna Evropa se oprijemlje ameriške pomoči in evropske države-zmagovalke so primorane prodati za ameriški kruh in premožni marsikako politično koncesijo. Iz gospodarstva, ki je bilo omejeno na krajevno ali državno enoto, se je razvil en sam ogromen trg: zemeljska obla. Na njem ima danes prvo besedo Amerika. Ko bo naša država imela prosto morje pred seboj, bo moralo tudi naše gospodarstvo iskati poti tja, kjer je središče in žarišče svetovne produkcije in svetovnega trga.

Iz zasedenega ozemlja.

Kje iskati rešitev uganke?

Ne mine dan, da ne bi došle nove vesti o D'Annunzijevih tiranstvih. Dan za dnevom se zapleta voz in nikdo že ne more domisliti, kdo in kako ga bo mogel razplesti. Mi pa prisostvujemo komediji skriženih rok, kakor da je bilo na Reki vedno tako in da leži naša glavna luka nekje na Kamčatki.

Uganke je, kako moremo biti tako stojično-mirni, ko zbira pesnik-pirat okoli sebe vse subverzivne elemente, jim daje ne le potuho, temveč jih oskrbuje z denarjem, živčevjem, obleko in vsem, kar rabijo rovarji proti jugoslovanskemu edinstvu. Morda ne bo več trajalo predolgo in D'Annunzio se bo mogel ponasjati, da na Reki ni več niti enega Jugoslavana in da je Reka v istini italijanska. Občajni umori, konfinacije, smrtne obsodbe, izgoni, nasilno poitaljanjanje, šikanje, novačenja, to so rabeljska sredstva, kojim se mora ukloniti in najenergičnejša resistenca, razsaja li tako besno na tako malem ozemlju. In kar je še več, našo javnost vidoma prav nič ne gane, da se stekajo na Reki niti vse mednarodne zarote, ki je zapisala razsul naše države, kot prvo točko v svoj program, to je italijanske vlade, hrvatskih frankovcev, Nikole, arnavtskih roparjev, macedonskih nezadovoljnih in bolgarskih šovinistov. Ne glede na to, da nam povzroča D'Annunziojevo postopanje občutljivo oškodovanje v narodno-posestnem stanju, proti čemur bi morala protestirati cela naša javnost na način, ki bi moral prestrašiti mogotce v Londonu in Parizu, ono mora postati v doglednem času — konec diplomatskih pregovorov leži še v nedogledni bodočnosti — baklja, ki bo vžgala nov požar na Balkanu. In če vsplamti požar na Balkanu, kdo jamči, da ne poseže ogenj na bližnji in daljni vzhod in se prične na novo sistematično klanje samo radi rodbinskih odnošajev dveh dekadentnih dinastij, avstrijskega lakaja Nikole in filatelista Vittorija?

Narode, je li še kaj ponosa in srda v tvojem srcu, da v jezi pravičnika zagrmiš celemu svetu: Mera moje potrpežljivosti je izčrpana?

P. P.

Albanizacija reškega ozemlja.

Tako daleč smo že prišli. V afrikan-skih pragozdovih vlada že idilika v primeri z divjimi odnošaji, katere je zavedel na reškem ozemlju, na jugoslovanskih tleh, poklicani predstavitelj 2000 letne kulture.

O arnavtski disciplini D'Annunzijevih vojakov nam sporočajo: V neko hišo v Naljanem selu ob reški drž. cesti je vdrla po očeh 5 vojakov, misleč, da so prišli v hišo,

katere gospodar je pred kratkim prišel iz Amerike. Po daljšem prerakanju z ženo in bratom gospodarja so zabodli zadnjega z bajonetom in ga težko ranili, ženo pa stekli, da je prišla ob govor.

Na cesti med Parjem in Daskovcem so vojaki napadli nekega kmeta iz Knežaka, ga oropali in pretepli.

Kjerkoli so se nastanili arditi, se vršijo ponoči pogosto tatvine; kradejo, kar koli jim pride pod roko: teleta, prašiče, kokoši itd. Iskati pomoč pri karabinerjih je brezuspešno, ker niso za las boljši.

Zato pa pirujejo na račun zbeganega ljudstva v hotelu »Savoia« Ivica Frank, dr. Sachs in Črnogorec Stevo Bratović.

Kdaj bo že vendar konec najgusnejšega političnega šarlatanstva na Reki, kamor zanašajo Italijani barbarstvo, kakor ga večjega niso zamogli ne Huni in ne Turki?

P. P.

Država SHS.

Regent obišče Zagreb in Ljubljano?

LDU. Beograd, 29. februarja. V kuluar-jih narodnega predstavništva se je včeraj govorilo, da bo vlada predlagala Nj. Vi-sočanstvu regentu prestolonasledniku Aleksandru, naj poseti Zagreb in Ljubljano.

Besedilo Wilsonove note.

LDU. Beograd, 29. februarja. V Beogradu je dospelo besedilo Wilsonove note.

Vprašanje bosenske vlade.

LDU. Beograd, 29. februarja. Milan Srskić je bil včeraj pri ministrskem predsedniku Stojanču Protiću. Vprašanje o imenovanju nove bosensko-hercegovinske vlade še ni definitivno rešeno, toda pričakuje se, da bo urejeno tekom jutrišnjega dne.

Naš poslanik pri angleškem kralju.

LDU. Beograd, 29. februarja. Iz Londona javljajo, da sta angleški kralj in kraljica sprejela v avdijenci našega poslanika na londonskem dvoru g. Nikolaja Gavrilovića.

Skupščina zagrebških javnih nameščenec.

LDU. Zagreb, 29. februarja. Včeraj je bila tukaj skupščina saveza javnih nameščenec, ki je bil pod banom dr. Tomljenovičem razpuščen. Sprejela se je resolucija, v kateri se protestira proti temu, da se podtika savezu javnih nameščenec identifikiranje z Radličevim kličom. Sprejet je bil tudi predlog, da se naprosi ban, naj na najvišjem mestu nastopi proti odgovornim in neodgovornim elementom, ki so podtikali javnim nameščencem neljalnost in širjenje javnega razdora. Javni nameščenici se popolnoma pridružujejo želji zagrebškega meščanstva, da bi prestolonaslednik Aleksander čimprej posetil Zagreb ter se tako mogel prepričati o iskrenosti čuvstev, ki se goje napram vladarski hiši.

— Invalidi pozor! Poverništvo za socialno skrb sporoča: Razpisane so naslednje službe: Pri okrajnem sodišču v Ormožu služba sodnega sluga z običajnimi prejemki IV. krajevnega razreda. Prošnje je vlagati do 25. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Mariboru. — Pri okr. sodišču v Trebnjem mesto sodnega sluga z običajnimi prejemki IV. krajevnega razreda. Prošnje je vlagati do 15. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Ljubljani. — Pri okr. sodišču v Ljubljani mesto sodnega sluga z običajnimi prejemki IV. krajevnega razreda. Prošnje je vlagati do 15. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Ljubljani. — Pri okr. sodišču v Ljubljani mesto sodnega sluga z običajnimi prejemki IV. krajevnega razreda. Prošnje je vlagati do 15. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Ljubljani. — Pri okr. sodišču v Ljubljani mesto sodnega sluga z običajnimi prejemki IV. krajevnega razreda. Prošnje je vlagati do 15. marca 1920 pri predsedstvu okrožnega sodišča v Ljubljani.

ne bolniških strežnic, ne posredovalnic za delo, ne posojevalnic zibelk, ne poveljev zastoni. Ni je tako temne in smrdeče ulice, ki je ne bi kdove kolikrat prehodila ženska kakor mé, noseč malo usmiljenja v rokah in v očeh. Od kod je prišla? Zakaj je prišla v predmestje? Kakšna misel, kakšen okus, kakšna bol ali katera korist jo je dovela do tega, jo zadrževala tu in jo vodila zopet nazaj? Režeži ne vprašajo po tem — oni to vedo. Vedo, da je bila vsejana pred devetnajstimi stoletji na svetu neka bratska misel in da so se od tedaj našle duše, skoro vedno ženske, večinoma verne, včasih tudi ne, ki so se jih spominjale. Vedo tudi, da jih ne bo zmanjkalo nikdar več. Nasprotno pa so ljudje iz družbe vsi presenečeni. Prvo presenečenje izmed vseh je, da nas vidijo ostali stare device. Kaka nesreča! Skušajo si jo razložiti. Ne vprašajo se pa, če bi nam morda tudi brez drugih vzrokov ne zadostovali vzhodi »srečnega« življenja, ki nam jih oni nudijo v svojih družinah, in nas ne izpametovali. Ne, treba jim je razlage, ki nas ponizuje in ne povzraja, češ, da smo pregrešili, da smo prevečne, da imamo za seboj nesrečno ljubezen, da nas je ljubljeno bitje zapustilo, bodisi ne protovoljno ali ker je umrlo, bodisi z izdajstvom. Ubohe revce! In da se tolažimo — če je sploh taka tolažba mogoča, in oni zelo dvomijo o tem — s tem, da »delamo dobro«. Slutila, uganila sem take misli okrog sebe vseh deset let. Podvrgla sem se sestankom, ki se iso nikoli ponavljali, vsi poizkusi, da me može, so bili zaman, in neka ugledna vdoma mi je dejala: »Kesali se boste, draga

moja, pa bo prepozno, da prepozno.« Dokler nisem izpolnila trideset let, nisem bila varna pred možnostjo ali bolj rečeno, niso mi odpustili, da se nisem omožila. Isto bo pri vas, povem vam že naprej.

Se en opomin bi dala kandidatini, ki bi me vprašala za svet: »Predno ne boste stari trideset let, bi ji rekla, »ne bodo verjeli v vaš poklic. Uvrstili vas bodo samo, kakor pravijo menda na sodnji med one »brez nasledstva«, stvari, ki se ne izplača brgati se zanje. Toda najdejo se ljudje, ki se briga za zanje vedno, in starost jih prav nič ne ovira v tem. Nikar ne zaupajte nesečnemu občudovanju! Ker se vam bo posrečilo ustanoviti kako novo ali razviti kako staro delo, ker bo dobrodelna razprodaja, ki jo boste organizirali, privlekla mnogo sveta, ker vas bo eden vaših prijateljev, ki se bo peljal z avtomobilom skozi predmestje, opazil sredi gruče otrok alt žensk in ker boste oblekli svoje strežniško krilo in ker jim boste očividna prijateljica, vam bodo peli slavo in hvalo na vse grlo, vam bodo ponujali svetniških sijajev na izbiri. »Prava svetnica, draga moja, apostol, pravim; čudeže dela in nikakega zdravlja, veste, nikakega.« Mladih ljudi take besede ne bodo podnetile, pač pa bodo vzbudile radovednost zrelih mož. Hvalili vas bodo na vse pretege visoke osebnosti v poklju in v službi, senatorji, stari zmagovalci pri streljah na golobe. Odkritostni bodo in gajneni, ali vsaj mislili bodo, da so. Nekateri bodo predlagali subskripcije, ki jih bo treba vedno sprejeti. Pogosto se me obdajali in gledali tako, radi ljubezni do re-

Policijski svetnik Klobučarič aretiran.

LDU Dunaj, 1. marca. (DKU) Kakor poročajo listi, so na zahtevo jugoslovanske vlade aretirali na Dunaju policijskega svetnika Bena Klobučariča, načelnika madžarskega urada za potne liste v Gradcu, in ga izročili deželnemu sodišču. Klobučariča, ki je imel tudi stike z onimi krogi, ki so zagrešili odpeljavanje ogrskih komunistov, obdolžuje nota jugoslovanskih oblastev raznih zločinov. Kakor javlja »Neue Freie Presse«, se prejkone ne bo ugodilo zahtevi izročitve Klobučariča Jugoslaviji, ker je bil Klobučarič sicer prej pristojen na jugoslovanskem ozemlju, pozneje pa je posloval kot madžarski obmejni policijski komisar in naposled optiral za avstrijsko državljanstvo.

Mažarska.

Horthy državni upravnik.

LDU Budimpešta, 1. marca. (DunKU — OKU) Narodna skupščina je izvolila Nikolaja Horthyja s 131 glasovi za državne-ga upravnika Mažarske.

LDU Budimpešta, 1. marca. (DunKU — OKU) Povožom volitve državnega upravnika so glavne ceste mesta bogato okrašene z zastavami v narodnih in mestnih barvah. Poslanci so se skoraj polnoštevilno zbrali k slavnostni seji narodne skupščine. Galerije so bile goste zasedene. V diplomatskih ložah so prisostvovali seji mnogoštevilni zastopniki ententnih misij, nadalje avstrijski poslanik Čnobloch s soprogo, avstrijski konzul Hornbostel s soprogo in nemški konzul baron Hammer-Purgstall. Ob polenujstih je predsednik Rakovszky otvoril sejo in naznanil, da je predmet dnevnega reda volitev državnega upravnika. (Živahni »Eljen Horthy!«) Ker predpisuje zakon tajno poimensko glasovanje, so oddali poslanci svoje glasove v poimenskem glasovanju. Oddanih je bilo 141 glasovnic, od katerih je se oddalo 131 za Horthyja. Poslanci so se dvignili raz sedeže in ploskali več minut. Grof Julij Apponyi je dobil 9 glasov, ena glasovnica je bila prazna. Predsednik je naznanil izid volitve in dejal: »Izjavljam, da je Nikolaj Horthy državni upravnik mažarski.« Člani zbornice so burno klicali »Eljen!«.

LDU Budimpešta, 1. marca. (DKU — OKU) Ob 12. uri 15 minut je predsednik Rakovszky zopet otvoril sejo narodne skupščine. Državni upravnik Horthy je v spremstvu ministrskega predsednika in drugih stopil v dvorano, kjer so ga pozdravili z navdušenim odobravanjem, s ploskanjem in »Eljen!«-klici. Po govoru državnega upravnika so mu priredili poslan-ci ovacije, ki so trajale več minut. Nato je zapustil dvorano in predsednik Rakovszky je prekinil sejo. Ko se je iznova pričela, je povzel besedo Huszar in izjavil: Provizorna vlada mora še izvesti zakonito inartikulacijo volitve državnega upravnika. Ministrski predsednik je potem predložil zakonski načrt glede volitve državnega upravnika. Naznanil je, da je ministrski svet sklenil demisijo vlade. Državni upravnik je poveril vladi nadaljnje poslovanje. Zakonski načrt se je potem oddal državnopravnemu odseku. Nato je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja bo jutri.

LDU Budimpešta, 1. marca. (DKU — OKU) Po zakonu, predloženem v narodni skupščini, je državnemu upravniku Horthyju določena častna plača 3 milijone K.

Češka.

Volitve v Brnu.

LDU Brno, 1. marca. (ČTU) Pri več-rainjih občinskih volitvah so dobili Čehi dvetretjinski večino. Dobili so 78.149 glasov (61 mandatov), Nemci 35.298 glasov (27 mandatov) in Judje 2542 glasov (2 mandata).

Rusija.

Pogajanja z Rusijo.

LDU London, 1. marca. (DKU — Brezžično.) Zapadno-evropski zastopniki združniških zvez so glavnemu vodstvu v Moskvi naznanili, da je britanska vlada pozvala Finsko, Švedsko in Dansko, naj propuste odposlance glavnega vodstva. Čas in kraj odpotovanja naj se še nazna-nita. Ljudskemu komisarju Litvinovemu, ki se nahaja med odposlanci, imenovani-mi po glavnem vodstvu, britanska vlada zaradi njegovega prejšnjega zadržanja na Angleškem ne more dovoliti, da bi odpotoval in se udeležil pogajanj. Potovanje tja in nazaj je odposlancem zagotovljeno, ako se zavežejo, da se ne bodo vmešavali v politične ali gospodarske zadeve Velike Britanije ali kakšne druge države. Odpo-slance bo pričakovala britanska ladja v petek 5. t. m. v Libavi.

Vseruski kozaški kongres.

LDU Moskva, 1. marca. (DKU — Brezžično.) Sinoči je bil v Moskvi otvorjen prvi vseruski kozaški kongres.

Moskovski sovjet.

LDU Moskva, 1. marca. (DKU — Brezžično.) Včeraj so se končale volitve v novi moskovski sovjet. Izvoljenih je bilo 1382 članov, od teh je 85 % komunistov. V sovjetu je tudi 117 žensk.

Aretacije ruskih generalov.

LDU Helsingfors, 29. februarja. (DKU) Ruski generali Judenič, Glasenap in Vladimirov so na svojem potovanju v Nemčijo bili aretirani v Rigi na ukaz angleške misije.

Italija.

Velike stavke.

LDU Berlin, 1. marca. (DunKU) »Lokalanzeiger« javlja iz Lugana: V vseh glav-nih krajih predilniške industrije so bili včeraj velikanski shodi, da se gibanje, ki stremi za tem, da delavci vzamejo obrat v tvornicah v svoje roke, razširi po vsej Ita-liji. V najvažnejši poljedelski provinci Ferrara stavka 80.000 poljedelskih delavcev. Zaznamovati je mnogo izgredov. Vo-ditelji stavke izjavljajo, da ni utemeljena bojazen, da je vsled tega ogrožena prihod-nja letina.

LDU Berlin, 1. marca. (DKU) Kakor javlja »Lokalanzeiger« iz Lugana, so v provinci Turin stavkajoči delavci zasedli dve predilnici, razobesili rdečo zastavo in organizirali obrat na lastni račun. V Mi-lanu je 2000 delavcev tvornice avtomobi-lov Bianchi zasedlo tvornico.

Razlastitev sovražnega premoženja.

LDU Berlin, 1. marca. (DKU) »Vossi-sche Zeitung« javlja iz Rima: Neki list do-znava, da italijanska vlada namerava iz-premeniti navedbe glede razlastitve so-vražnega premoženja. Manjša premoženja sovražnih podanikov, ki so delj časa ostali

vežev, kakor so trdili, ali pravim vam, da je bila vsa ta kratka ljubezen navidezna in da sem se čutila v mreži, kakor drugi-krat, samo malo prestara, malo čudna, ka-kor cvet zavil v žimnato spokorniško ha-ljo. Dobro storite, ako se odtegnete, če mo-goče duhovito, tem nedovoljenim blaženo-stim. Niso sicer nevarne naši npravnosti, to-da, če obračamo še tako malo pozornosti nanje, izpodkopavajo vendar tisto lepo po-zabljenje samega sebe, brez katerega nismo drugega kot neozhene deklice, toda ne več stare device.

Končno bi dejala svoji kandidatini: »Mé imamo jako staro in slavno zgodovino, ki jo bo treba nadaljevati; to je zgodovina francoskih družin. Večidel so bile delo sta-rih devic, s katerimi je bila nekdanja Fran-cija boljše preskrbljena. Katera izmed vas ni imela svoje tete Gothone ali Marione ali Ursule? Nihče ni podedoval vsega od teh žensk, po navadi ubožnih ali obuboža-nih, vendar podedujemo vsak dan to, kar delé naša dela. Teta Gothon je šivala, teta Marion zibala, teta Ursula je učila brati. Matere, zelo rodovitne, so našle pri vzgoji otrok pomočnice, ki jih niso stale nič. Čet-vero, šestero, osmero rok je malčke uspa-valo, več glasov jim pelo, eno samo srce jih učilo. Tete so hodile vedno malo iz hi-še, in to je, kar je treba storiti. Kako rada bi jih poznale! Morale so imeti toliko re-ceptov in maksim za svoje delovanje! Ne vem, kaj pravi statistika o tem. Toda naj navaja glede samskih v Franciji kar hoče, to vem gotovo, da se je število starih de-vic, koristnih svojim sorodnikom in sose-

dom, zmanjšalo, zmanjšalo število samskih z malim premoženjem in ki žive v družbi skoro redovniško življenje. Nikakor nismo še izpolnili svoje naloge in ne izpolnimo je nikdar. Vendar mislim, da pridejo v krat-kem druge za nami. Boljše kakor smo mé, bolj svete, ki nas bodo nadomestile in pre-kosile v mnogih zunanjih dobrih delih. Se-daj, ko odhajajo, oropane in izgnane, je verjetno, da se bo več izmed njih, ki so bile poklicane za samostan, pridružilo nam, ki nismo imele tako popolnega poklica.

»Ne bojte se dolgega časa. Dragá mo-ja, kadar sem tekala ves dan po krajih be-de, kojih zemljevid ne bo nikdar popoln, imam trudne oči, trudne noge, srce polno gorja, ki sem ga čula ali videla. Toda da bi bila žalostna, zato nimam časa. Imam, četudi ne pri sebi, toliko otrok, ki čakajo, da se zbudim, da takoj zaspiam.«

Kadar imam malo časa in če sem v svojem malem pariškem salonu ali v svojih sobici na deželi, vzamem svoj zapisnik in zapišem kak opomin iz tega trepetajočga drgetajočega življenja, ki ga živi toliko drugih žensk in ki ga pozna tako malo iz-med ljudi, ki čitajo knjige. Pravim temu »Spomini«: zgodbe, ki sem jih doživela ali slutila, goré, ki ne govori, radosti, ki sem jim bila tako blizu, da sem mislila v tistem hipu, da, tudi pozneje, da sem jih doživela sama.

(Dalje)

* Pisano za časa, ko so bile v Fran-ciji redovnice izgnane iz samostanov.

v Italiji, se nikakor ne bodo zaplenila. Na ta način nameravajo tem podanikom, ki so se večinoma že vrnili, omogočiti obstanek.

Nemčija.

Razprave proti vojnim krivcem.

LDU Pariz, 29. februarja. (DKU — Agence Havas.) Zavezniki so dovolili, da se nemškemu sodnemu dvoru dovoli razpravljati za poizkušnjo o gotovem številu izbranih vojnih krivcev. Vsled tega bodo Nemčiji poslali listo 46 oseb. Ako se ta poizkusna razprava pravilno izvede, nameravajo zavezniki izdatno znižati listo, ki doslej obsega 800 imen.

Jadransko vprašanje.

LDU London, 29. februarja. (Dum. KU) Po izmenjavi not glede jadranskega vprašanja je predsednik Wilson izjavil, da se je v sporazumu z Zedinjenimi državami dne 9. decembra sklenjena pogodba izpremenila v prid Italije, zelo krivično proti Jugoslaviji in z nevarnostjo za svetovni mir. Dogovor od 14. januarja, ki je bil sklenjen brez vednosti držav, je po njih mnenju neizvedljiv, ker je krivičen. Vlada Zedinjenih držav ne more dovoliti ureditve, ki pomenja jasno kršenje načel, za katera je vstopila Amerika v vojno. Ako se hočejo veseliti pod pretvezo narodnega čuta oškodovati na malih šibkih narodih, da bo tedaj prevladoval stari red, še ni prišel trenutek, da bi se Zedinjene države pridružile velesilam. Ako pogoji od 9. decembra, ki vsebujejo najvišjo mero koncesij, niso izvedljivi, tedaj mora predsednik Wilson resno preudarjati, da umakne iz senata mirovno pogodbo z Nemčijo in defenzivni dogovor s Francijo, tako da bodo zavezniki morali sami izvesti novi evropski red.

V odgovoru od 17. februarja sta izjavila Millerand in Lloyd George da si nista niti Italija niti Jugoslavija želeli svobodne reške države, dasi je bila to glavna točka ameriških predlogov. Zato je bil Italiji priznan ozek pas zemlje v indirektno zvezo. Z mnenjem Zedinjenih držav, da se je na ta način ustvaril povod za aneksijo Reke, se angleška in francoska vlada ne morete strinjati. Ameriška kritika glede Albanije ni pravična. Ker je severni del Albanije povečini krščanski, južni pa mohamedanski, sta smatrali angleška in francoska vlada za najbolje, poveriti zaupanje za to ozemlje Jugoslaviji in Italiji. Pri tem pa sta gledali tudi na to, da spravita vso Albanijo pod mandatni sistem. Francoska in angleška vlada ne želita izsiliti nikake rešitve, ki bi se zdela Wilsonu nesprejemljiva in bosta tedaj čakali na odgovor Zedinjenih držav. Ker se Italija in Jugoslavija nista mogli sporazumeti, ne preostaja Franciji in Angliji ničesar drugega, kakor da priznata veljavnost londonskega dogovora. Francoska in angleška vlada osuplo gledata, da se Zedinjene države umikajo iz zveze narodov, ker ne soglašajo z ureditvijo jadranskega vprašanja. Da niso merodajni le etnografski razlogi, se jasno razvidi iz tega, da se priključit nad tri milijone Nemcev Češkoslovaški in nad tri in pol milijona Malorusov Poljski, ki pa so poljski vladi sovražnega mišljenja. Zato upata francoska in angleška vlada, da se Zedinjene države, naj si bodo kakršnegakoli mnenja v jadranskem vprašanju, ne bodo odtegovala pogodbam iz leta 1919.

V odgovoru od 25. februarja je izjavil Wilson, da je bil po njegovem mnenju glavni povod vojni, da nima nobena država ali skupina držav pravice, odločevati o kateremkoli ozemlju ali politiki, kateregasibodi prostega ljudstva. Petero velesil po njegovem prepričanju tedaj nima v vprašanju jugoslovanskega naroda brez njegovega soglasja nič več odločevati, kot bivša Avstrija. Postopanje predsednikovo je predpisano v členu pogodbe zveze narodov, po katerem je pohlep po zemlji nezdružljiv s politično samoodločbo narodov. Wilson je izjavil dalje, da se bo vedno strinjal z italijansko-jugoslovanskim sporazumom glede Reke pod pogojem, ako se ne sklene na rovaš koga tretjega. Neposredno pogajanje med obema državama bi se moglo smatrati za samoodločevanje. Ako bi na ta način ne prišlo do zaključka, bi morale biti obe stranki pripravljene, priznati odločitev francoske, angleške in ameriške vlade.

V odgovoru od 26. februarja sta izjavila Millerand in Lloyd George, da postopata v zmislu zadnje Wilsonove note in da bosta albansko vprašanje tako rešila, da se ugotovi zahtevam albanskega ljudstva po popolnem samoodločevanju in da se Jugoslaviji zagotovi izhod na Jadran v ozemlju pri Skadru. Francoska in angleška vlada upata, da se bo sporazum dosegel mirnim potom. Ako to ne bo mogoče, mora stopiti v veljavo londonski dogovor. Millerand in Lloyd George opozarjata Wilsona na silno važnost nemudne rešitve jadranskega vprašanja, ker ogroža sedanje stanje svetovni mir.

LDU Rim, 1. marca. (DKU — Brezlično.) »Messaggero« javlja iz Londona, da je po notah Wilsonovih dospelo jadransko vprašanje zopet na ono stališče, na katerem je bilo ob začetku pariške konference pred več nego enim letom. Pričakovati je, da bodo spričo združanja Wilsonovega kot zaščitnika Jugoslavije, vsa pogajanja med Italijo in Jugoslavijo brezuspešna. Zato ni vredno, začeti pogajanja.

Italijanski glas o Reki.

LDU Trst, 27. februarja. Medtem, ko večina italijanskega časopisa vztraja na stališču, da je ministrski predsednik Nitti ustvaril za Italijo zelo ugoden položaj s tem, da si je zagotovil pomoč Anglije in Francije, in da tega položaja ne more veliko izpremeniti niti Wilsonovo posredovanje, se postavljajo nekateri listi na povsem nasprotno stališče, t. j. dvomijo o odkritosrčnosti angleške in francoske pomoči, ne omalovažujejo pomena Wilsonovega koraka, očitajo Nittiju iste napake in isto nesposobnost kakor njegovim predhodnikom in pripravljajo javnost na zopetni neuspeh italijanske politike. »Resto del Carlino« je priobčil članek Artura Labriole, ki vsebuje nekatera priznanja, ki se doslej niso mogla izslediti v italijanskem časopisu. Članek ugotavlja, da se pariška konferenca ni držala pri reševanju evropskih vprašanj narodnostnih načel, in da se Italija, ki je anektirala zaradi gotovih državnih potreb čisto nemške kraje na severu in precej (?) homogene slovanske kraje na vzhodu, ne more sklicevati na narodnostna načela pri svojih zahtevah po Reki. G. Nitti je izjavil, da je reško vprašanje »majhno sentimentalno vprašanje«. Vsak pa razume, da niso ne Wilson, ne Lloyd George, ne Francozi pripravljeni na žrtve, ki so v navzkrižju s koristmi drugih, a pri Francozih in Angležih tudi v navzkrižju z njihovo protitalijansko politiko na Balkanu. G. Nitti je tudi izjavil, da je Jadransko morje skupno morje Italijanov in Jugoslovancev. Če mora Jadransko morje torej biti skupno morje obalnih narodov, je treba imeti pogum in priti do edino mogočnega sklepa, to je, da se mora dati Reka Jugoslovonom, ker je Reka sedaj edina jadranska luka, ki odgovarja z vojaškega in trgovinskega stališča jugoslovanskim jadranskim zahtevam. Jugoslovani imajo tedaj popolnoma prav, ko pravijo, da Jugoslavija ne naredi velikega greha, če si priklupi 40.000 Italijanov, če si je Italija mogla priklupiti 600.000 Jugoslovancev. Članek govori nadalje o zadnjem zavezniškem načrtu in londonski pogodbi ter ugotavlja, da »Wilsonovo posredovanje pomenja ne samo padec politike, ki temelji na udeležitvi londonske pogodbe, temveč tudi načrta od 20. januarja, ki ne utemeljuje prav nikakršne politike, ker znači spor med Italijo in Jugoslavijo!« Članek zaključuje — kar nas pa ob tej priliki ne zanima toliko — z navajanjem napak italijanske politike, ki da je na poti, da izgubi diplomatsko vojno.

Demokratski shod.

V nedeljo dopoldne je imela JDS v dvorani hotela »Union« shod, na katerega je zbornala vse, kar je mogla — svoje bivše ministre, poslance in »pristaše«. Tako da so mestoma govorili gg. bivši ministri deloma samim sebi. Shod je otvoril predsednik JDS dr. Kukovec, ki je predvsem konstatiral, da je domovina v nevarnosti, ker niso več na vladi demokrati in socialisti. — Prvi je govoril bivši minister za notranje stvari Svetozar Pribičević o položaju, večkrat prekinjen z medklci. Vodilna misel njegovega z živžgi prepletenega govora je bila, da je demokratska stranka edina, v kateri so združena vsa tri plemena jugoslovanskega naroda katoliške, pravoslavne, muslimanske in drugih ver. (Medklci: židje!) Demokratska stranka zahteva narodno edinstvo brez vsakega pakta. Skupnost idej je rodila demokratsko-socialistični blok. Davidovičev kabinet si je stavil za nalogo, da razpusti narodno predstavništvo, češ »da ni bilo izvoljeno iz ljudstva« in, ker je bilo v njem vsako plodono delo nemogoče. Tekom štirih mesecev, ko parlament ni deloval, je izvedla demokratsko-socialistična vlada mnogo lepega in dobrega, (klci: valuta!) česar seveda nasprotna stranka ne morejo priznati, iz razumljivih razlogov. (Klici in smeh.) Opozicija pa je kričala, da je samo demokratska vlada kriva rastoči dražnji. Sedaj si bosta seveda pod vladno opozicijskega bloka cedila med in mleko. (Gotovo ne, ker so oboje že pojedli demokrati!) Krona se je odločila za sklicanje narodnega predstavništva, vsled česar ej prišel tudi opozicijski blok do vlade. Z izpremembo centralne vlade so se izpremenile tudi pokrajinske. Dr Brejc se mora gotovo čutiti zapostavljenega, ker je bil hrvaški ban imenovan od ministrskega predsednika, sam pa od notranjega ministra. Novi ban je zato tudi naslovil poslanico kot kak suveren, kar niti Clemenceau niti kak drug ministrski predsednik ni storil. Demokrati so za najhisej upravno avtonomijo in zato, da se izbrisejo umetno začrtane zgodovinske meje. Sedanja vlada pa hoče obdržati ta anahronizem. V sebi nima niti ene silne individualnosti, niti enega strokovnjaka, niti političnega talenta. Skupnega programa

stranke v sedanji vladi nimajo. (Medklci: Kaj pa vi? Nemir. Predsednik shoda, dr. Kukovec: Nemojte, nemojte, gospodo, brigati se za vsako stvar! Smeh.)

Govornik je mnenja, da vlada za svoje čine glede zunanje politike ne sme odvaliti odgovornosti na narodno predstavništvo. Zunanjo politiko naj dela vlada, ne parlament. (Nemir.) Demokrati so stranka malega človeka (upravni svetniki bank sede na odru in ploskajo) in ne priznavajo nobenih privilegijev. Sedanja vlada je začasna in demokratsko-socialistični blok bo zato gotovo še prišel do krmila. — Mi moramo priti do vlade! (Medklci: Ploskanje.)

Drugi govornik, bivši minister prosvete, Pavle Marinković, zloglasni sovražnik slovenske univerze, je govoril: Mi smo Jugoslavija, opozicija je separatistična, tu je solnce, tam pa črna tema. Brat je mio, koje vjere bio. — Naslednji govornik posl. Pešić je zabavljaj nad radikalcem ter zatrpel, da demokratska vlada odklanja vsako diktaturo (klci: Hrvatski Tisza! Nemir.) vsako nadvlado ene kaste nad drugo. Od Soče do Vardara! (Klici: Mi vas redimo!)

Dr. Kramer je zopet govoril o boju proti reakciji in za popolno edinstvo. Druga ni imel povedati in je kmalu umolknil. Zato so mu ploskali. Poslanec Agatonović je v splošnem govoru, polnem narodnega navdušenja branil stališče Jugoslavije v jadranskem vprašanju. Govor bi bil primeren za shod katerekoli stranke.

Politične novice.

+ Obmejni Slovenci za škofa Jegliča in dr. Korošca. »Murska Straža«, glasilo obmejnih Slovencev, ki izhaja v Radgoni, je v sobotni številki prinesla članek »Ne psovajte!«, ki v njem biča početje demokratskih listov, kateri hočejo s psokami vzeti čast prvobornemu za Jugoslavijo, dr. Korošcu in škofu Jegliču, ter pravi: »Da bi ti ljudje prijemali one, ki so šele sedaj v Jugoslaviji začeli dvigati glave, v onih nevarnih dnevih pa tičali v varni suknji avstrijskega uradnika ali oficirja, to bi bilo razumljivo. A teptati v blato čast onih mož, ki so podali že nešteto dokazov svoje požrtvovalnosti in nesebičnosti, to je podlo. Poglejmo n. pr. politično delovanje našega dr. Korošca, na katerega sedaj napadi kar dežijo. Kaj je storil v stari Avstriji za ujedinjenje Jugoslovancev, to ve vsak otrok. Trd je bil in neizpros, kadar je šlo za naše narodne interese. Niso ga ostrašile grožnje Nemcev, n. se dal premotiti zapeljivim ponudbam, pred očmi je imel le Jugoslavijo, za katero se je trudil in trpel. Oboževan od nas vseh, proklinjan od Nemcev je šel svojo pot naprej; z jekleno voljo je pomagal graditi stavbo jugoslovanske države. Kdor bi v onih časih temu možu podtikal neslovanstvo, nazadnjaštvo in druge take lepe reči, tega bi obsodil ves narod. Od takrat do danes je preteklo komaj eno leto in dr. Korošcu se predbaciva vse to. Proti državi je, avstrijanec je, ker ima svoje strankarsko politično prepričanje; nazadnjak je, ker si je upal kot minister prehrane stopiti na prste veržnikom in izsevalcem ljudstva. Gotovo časopisje pa vestno zbira vse to gradivo in trobi v svet, kakšno nevarnost pomeni za državo dr. Korošec.« — Dalje pravi: »Stari, izkušeni politiki kakor dr. Korošec in drugi so si hvala Bogu že pridobili toliko ugleda in dobrega glasu, da jih ne bo mogel kak političen panglevec odpraviti z besedami: no, o teh pa se sploh ne izplača govoriti!« — V obrambo ljubljanskega škofa dr. Jegliča pa je glasilo obmejnih Slovencev zapisalo nadalje naslednje besede: »Nek list, istotako ljubljanski, si je drznil te dni napasti vsakemu Jugoslovancu dobro znane moža. Ta mož je ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič. Tudi on je s svojo vplivno besedo deloval za ujedinjenje Jugoslovancev, podpisal med prvimi majniško deklaracijo, v svojih pastirskih listih pozival duhovščino k delu za našo državo in si nakopal nemalo sovraštvo avstrijske vlade. Preziral ga je povsod, kjer ga je le mogla. Svet pa je občudoval njegov odločen nastop, prihajale so k njemu francoske, angleške in druge deputacije ter mu častitale, da v odločilnih trenutkih ni pustil na cedilu svojega naroda, kakor so ga zapustili mnogi, ki jemljejo sedaj jugoslovanstvo v zakup. Primerjali so ga z neustrašenim belgijskim kardinalom Mercierom. Sedaj pa pride ljubljanska »Domovina« in pove vsemu svetu bridko resnico, da Jeglič ni to, za kar se ga je smatralo dosedaj, ampak da je čisto navaden sovražnik, izdajalec domovine. Človek se mora čuditi, kako je to mogoče. Za izdajalca ga je imela stara Avstrija, izdajalec je tudi sedaj v Jugoslaviji. Drugače ni mogoče razložiti te uganke, kakor na ta način, da se je stara avstrijska vlada zbrala okrog »Domovine« in meče sedaj puščice na ubogega Jegliča. In zakaj to? Ker si je ljubljanski škof baje drznil zagovarjati republikansko vladavino v Jugoslaviji! Toda saj smo mi vsi na shodih govorili o republiki in nas nihče vsled tega ni

imel za izdajalca. V narodnem predstavništvu je cela vrsta poslancev, ki se javno nazivljejo »republikance«. Kar pa drugi lahko store, to sme storiti tudi ljubljanski škof.« Tako sodijo obmejni Slovenci, ki so za cel narod v teh stvareh precej bolj merodajni kot razni ljubljanski demokratski evičkarji.

+ Strokovni strankarji. Imamo uradniško stanovsko organizacijo, ki izdaja svoje glasilo. Vedno proglašajo, da je samo stanovsko glasilo, ki zastopa samo stanovske interese uradnikov. To desko ima izobešeno na zidu, znotraj pa prodaja pristno liberalno vino. »Naš glas« je samo ekspozitura liberalne stranke. Ob vsaki priliki udarja po nasprotnih strankah in dela reklamo za demokratsko politiko. Tudi nad sedanjo vlado je morala seveda izliti svoj žolč. V njej se seveda po mnenju ljudi, ki vodijo ta listič, zbrani samo ljudje, ki jim je ljudska korist deveta briga. Stranka bančnih močigonjakov, vojnih dobičkarjev in ljudskih oduhov, ki je v največjo škodo naše države šest mesecev brezvesno in nedemokratsko paševala, ta stranka je seveda naša milost v očeh teh nestrankarskih strankarjev. Solze toči po nji in hudo ji je le, da so predstavniki ogromne večine naroda prevzeli vlado in hočejo rešiti, kar se v teh zavoženih razmerah še rešiti da. Stara pesem se zopet ponavlja: Liberalci izrabljajo povsod stanovske organizacije za slepilo lahkovernim ljudem. Politična strast jim je višja vrednota kot stanovska solidarnost. Upamo, da izpregledajo končno tudi vsi idealisti.

+ »Laginjev god«. Velike manifestacije v Zagrebu o priliki nastopa novega bana dr. Laginja so nosile izrazit dinastični značaj, kar je jasno kazala tudi regentu poslana brzozjavka. Demokratom, ki so vse prejšnje opozicijske stranke črnili na zgoraj in na ven vedno kot protidinastične in protidomovinske, to ni bilo prijetno. Zato so brzozjavko regentu na pošti enostavno »zgubili«, v svet so pa razširili vest, da so se izvršile manifestacije dr. Laginja — za god! Dr. Laginja pa praznuje svoj god 21. septembra. Ali res ni nobene resnosti, nobene zavesti odgovornosti v demokratih, da smatrajo državo in njene ustanove za svojo igračo in kunjjo, s katero smejo početi, kar se jim zljubi? Ali se ne zavdajo, da s takim početjem pljujejo na državo in ji jemljejo ugled na znotraj in na zunaj?

+ Pozdrav hrvatskega bana narodu. Hrvatski ban dr. Laginja je izdal poslanico na hrvatski narod, ki jo priobčujejo »Narodne Novine«. V svojem pozdravu hrvatskemu narodu pravi ban, da želi, da bi vladala v deželi svoboda in napredek. Svoboda ima samo en zakon: Stori drugemu, kar bi želel, da drugi stori tebi, a ne stori drugemu, kar bi ne želel, da stori tebi. Ban noče omejevanja osebnih svobod posameznikov, javnega tiska, zborovanja in združevanja, toda hudo bi se prevaril, kdor bi to namero zlorabil. Ban pravi nadalje, da je stvar konstituantne, urediti skupno domovino. Za ta posel se je treba pripraviti razumno in dostojno. Ne sme biti vprašanja, kdo naj nad kom gospoduje, pač pa je treba, da Hrvači in Srbi plemenito tekmujejo, kdo bo drug drugemu boljši brat. Ban hoče ščititi sirote in one, ki so brez krivde trpeli med vojno in pozneje. Za javne nastavitve ne vprašuje, kake stranke so, pač pa zahteva, da je natanko poučen, kako služijo kralju in narodu in kako izvršujejo zakon. Kdor pa bi se pregrešil proti zakonu, bo brez milosti nosil posledice svojega postopanja. Popraviti hoče način sodnega postopanja, da bi se narod ne vlačil v dolgotrajne pravde in težke stroške. Kar se tiče denarnega vprašanja, pravi, da je čimprej potrebna izmenjava, da se onemogoči uvažanje kronskih bankovcev, zlasti ponarejenih, iz tujega ozemlja v našo. Končno vrednost našega denarja bo odredilo z zakonom narodno predstavništvo. Ta vrednost pa bo tem večja, čim večja bo produkcija vsega našega naroda in vsch naših slojev. Skrbeti hoče, da najde ta misel dostojen izraz v zakonu pri končni ureditvi valutnega vprašanja. Nikogar naj ne skrbi, ker je na novih začasnih bankovcih pisana vrednost v kronah in dinarjih. Kdor je posloval doslej s kronsko vrednostjo, more to storiti tudi odslej z ozirom na to, koliko kron označuje novi denar, do izdajanja enotnih novčanic. Skrbeti hoče, da se občinske volitve izvrše tekom marca. Treba je to izvršiti čimprej, da pride narod v svojih občinah do oblasti, da more v njih odločevati sam s svojo voljo. Ban pravi končno: Jaz sem sin kmetijskega rodu, in sicer od tam, kjer zemlja ni dala vsega za življenje, tako da je bilo treba tudi posebej kaj zaslužiti. Mislim torej, da morem prav razumeti kmeta in delavca. Toda tudi oni me morajo prav razumeti. Kmet ne more živeti brez pluga in motike, delavec ne brez kruha. Treba torej, da se dobrobit enih in drugih spravi v sklad. Kmetje in delavci, kakor vsi drugi stanovi bi se hudo prevarali, ko bi sledili nauku, da morajo dobivati tem večjo plačo, čim manj delaš, ker bi po tem nauku — končno

vsi trpeli, kmetje in delavci. Kot poglavar dežele, se hočem potruditi, da se zadnji med nami zave, kako mora naš narod in naša država biti napram inozemstvu ena celota ter da v njej Hrvati, Srbi in Slovenci na podlagi popolne ravnopravnosti dobe trdne pogoje popolnoma svobodnega razvoja. Obečanjem tujcev, ki so skozi stoletja iskali svoje gospodstvo v medsebojni neslogi nas Jugoslovani, ne nasedajte. Naša nova država je desti prostrana in dosti jaka, da bo lahko sama svoja. Ona, ki daje svobodo in blagostanje svojim sinovom, ne bo več dajala tujim gospodarjem božjega blaga, ki je na njej. Presrečen sem, zaključuje ban svojo poslanico, da morem postavljati po zaupanju Nj. kr. Visočanstva regenta Aleksandra v mojih starih dneh na častno stolico hrvatskega bana, sporočiti te svoje misli in svoj pozdrav.

— Republikansko gibanje med liberalnim jugoslovanskim dunajskim dijaštvom. Na Dunaju se snuje med liberalnim jugoslovanskim dijaštvom nacionalistična republikanska organizacija.

Demarkacijska črta in naše notranjsko prebivalstvo.

Kakor znano, gre demarkacijska črta na Kranjskem tako, da teče južna železnica od Verda pri Vrhniki dalje po okupiranem ozemlju. S tem so mnogi naši kraji, ki so imeli doslej svoje prometno izhodišče na južni železnici, n. pr. na Rakeku, prišli v silne težave, ki so širši naši javnosti manj znane, ki pa naravnost kriče po zboljšanju. Vzemimo n. pr. Cirknico ali Lož. Vse cirkniško in loško ozemlje je glede prehrane močno navezano na uvoz žita. Naraven dohod do svetovnega prometa so imeli prebivalci teh krajev doslej v Rakeku, kamor vodi tudi dobra cesta. Pred očmi imajo takorekoč železniško postajo — a do nje jim brani dostop italijanska vojska straža. Navezani so torej ali na Borovnico ali Velike Lašče, kakor je pač komu bliže in kakršni so vzroki, ki človeka prisilijo na pot. Borovnica je namreč z vozom, posebno težjim, silno težko dostopna. Prosim, vzemite samo zemljevid v roke! Borovnica leži 305 m nad morjem. Pot v Cirknico vodi čez Pokojišče, ki ima 737 m nadmorske višine. In od Borovnice do Pokojišča je približno eno uro hoda! Na tej razmeroma zelo kratki črti se dvigne cesta — pravzaprav samo boljša pot — za več nego 400 m. Cesta nikakor ni izpeljana tako, da bi bila namenjena velikemu prometu — sedaj pa gre približno kakih 50 voz na dan po tem klanecu! Saj imajo ljudje voliti samo med Borovnico in Velikimi Laščami. Pot na Velike Lašče je silno dolga in ima prav tako hude klanec. Železniška postaja Velike Lašče leži 525 m nad morjem, cesta se pa dvigne na poti proti Blokam skoro do višine 800 m. In sem vozijo vozniki po 5, 6 ur daleč in še daleč, prav iz Babinega polja, četrt ure od hrvatske meje. Zato pa dobite vsako uro ponoči na cesti vozove, vprežene z konji in volmi, ki hodijo na postajo zlasti po živež. In vse radi tega, ker je Rakek v laških rokah. Koliko truda, koliko stroškov, koliko prečutih noči na poti!

Ali ni tu res nikake pomoči? Ali bi bili res »interesi« Italije oškodovani, če bi se domenila naša vlada z Italijo, da bi bil vsaj od časa do časa dovoljen transport nekaj vagonov živeža na postajo Rakek, kjer bi ga lahko odvozili vozniki v enem dnevu? Saj ima vse loško in cirkniško ozemlje razmeroma zelo veliko konj in voznikov, ker je glavni dohodek teh krajev itak les.

Mislimo, da bi bilo treba vsaj poskusiti, ali je res Italija čisto nedostopna razlogom, ki niso s politiko v najmanjši zvezi. Po našem mnenju naj bi prizadete gospodarske organizacije, zlasti tiste, ki se pečajo z dobavo žita, po medsebojnem dogovoru podale naši vladi formulirane svoje predloge, kaj želijo, da se doseže zanje v dosegu izboljšanja sedanjih neznosnih prometnih razmer. Te predloge naj izroče vladi v Ljubljani, ki bo, upamo, storila vse, kar je v njeni moči, da odpomore tem razmeram, ki bi se jim trgovsko in gospodarsko misleč človek, n. pr. Anglež ali Amerikanec, — smejal, če bi ne bile stvari tako žalostne. Lahko rečemo, da gre tu za koristni prav tako zasedenega ozemlja kakor prebivalstva v Jugoslaviji. Saj na Rakeku ne bo Italijanom nič škodovalo, če puste naši vozniki tam nekaj — denarja. Če pa Italijani take neznatne koncesije morebiti »principielno« ne bodo »mogli« dovoliti, bi morali obupati nad — njihovo zdravo pametjo. A preden to storimo, poskusimo vendar ali se res ne da nič storiti.

Dnevne novice.

— Umrla je 27. februarja v Šmihelu pri Nevem mestu po kratki mučni bolezni posestnikova hčerka Angela Šusteršič, stara 18 let. Naj v miru počival!

— Žerjavova žrtev. Novomeško sodišče je v četrtek izpustilo iz preiskovalnega zapora tajnika Kmetске zveze Marinčeka, ki ga je dal dr. Žerjav brez razlogov aretirati in zapreti. Sodišče ni našlo na Marinčeku nobene krivde. Vendar je dr. Žerjav hotel, če bi Marinček bil izpuščen iz zapora, istega takoj internirati. Dr. Žerjavovi pandurji, ki jih je bivši predsednik deželne vlade poslal v Cerklje, so tam že raztrosili vest, da so Marinčka odvedli v Srbijo. Jasnó je, da je dr. Žerjav hotel internirati Marinčka kje v Makedoniji, kjer bi bil moral kot kak zločinec pod nadzorstvom Pribičevićevih žandarjev opravljati prisilna dela. Le sprememba vlade je rešila Marinčka težkih muk internacije. Tako je delal dr. Žerjav z ljudmi, ki niso zakrivali drugega ko to, da so organizirali ljudstvo proti vladi kapitalistov.

— 30letni jubilej odlične hrvatske gledališke igralka. Prva igralka zagrebškega gledališča Milica Milučić praznuje 8. marca 30letnico svojega umetniškega poklica. Za proslavo se delajo velike priprave, pri katerih sodelujejo posebno ženske organizacije.

— Kdo bo škof v Budjejevicah. Glasom čeških listov veljajo kot kandidati za izprazneno škofijsko stolico v Budjejevicah naslednji gospodje: Dekan Krojher, prof. dr. K. Slavik, bivši semeniški profesor dr. Ivan Dvořák in župnik in pisatelj Franc Baar.

— Vojni ujetniki, ki so se vrnili iz Italije in ki imajo od italijanskih oddelkov (centuria, concentramento itd.) potrjene bone za denar, katerega so morali, ko so prišli v ujetništvo, oddati, pa niso dobili od italijanskih oddelkov teh zneskov, ki so jih morali oddati v kronah, izplačanih v lirah, naj naznanijo svoj naslov in vsoto vloženega denarja v kronah »Slovenskemu Rdečemu križu« v Ljubljani, kateri bo skušal doseči, da se bodo zneski vrnili.

— II. simfonični koncert v Mariboru. Mariborska divizijska godba izvaia pod vodstvom kapelnika F. Herzoga v koncertni dvorani pivovarne Götze na II. simfoničnem koncertu, dne 6. marca 1920 sledeče točke: 1. Beran: Idila (dirigira skladatelj), 2. van Beethoven: I. simfonia, 3. Mendelssohn: koncert za gosl s spremljevanjem orkestra (solistka gđe. Fanny Brandl), 4. Elgar: Sea Pictures (morske slike) ciklus pesmi za kontralt s spremljevanjem orkestra, (sope koncertna pevka gđe. Sedarjeva iz Ljubljane), 5. Berlioz: Rimski karneval (overture). Predpredaja vstopnic v trgovini za muzikalije Jos. Höfer, Šolska ulica, in v trgovini s papirjem, Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11. Čisti dobiček je namenjen mariborskim mestnim ubožcem.

— Dolžnost sprejemanja dinarskih in kronsko-dinarskih bankovcev. Ker so se zgodili slučaj, da niso hoteli posamezniki sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev in so zahtevali dinarske bankovce Narodne banke kraljevine Srbije, razglasa ministarstvo notranjih del sporazumno s finančnim ministrom, da ni nobene razlike v vrednosti med kronsko-dinarskim bankovcem Narodne banke kraljevstva SHS in med dinarskim bankovcem Narodne banke kraljevine Srbije. Oba bankovca sta zakonito plačilno sredstvo, vsakdo lahko izpolni svojo obveznost v enem ali drugem in bo vsak, kdor bi ne hotel sprejeti v plačilo kronsko-dinarskih bankovcev, najstrožje kaznovan.

— Bankovci kolkovani z več markicami nižje vrste. Finančno ministarstvo je z razpisom J. br. 3890 z dne 18. februarja 1920 pojasnilo, da je smatrati bankovce, ki so kolkovani z več markicami nižje vrste, katerih skupna vsota pa odgovarja vrednosti bankovca, n. pr. ako je petdeset markiran z dvema markicama za dvajsetake in z eno markico za desetake, za pravilno kolkovane. — Delegacija ministarstva financ, v Ljubljani, dne 20. februarja 1920.

— Zmede v denarstvu. Zagrebški listi poročajo, da tam nihče noče sprejemati novih kronsko-dinarskih novčanic. Producenti, posebno kmetje, raje ne sklepajo kupčij. Še sklenjene kupčije se razdirajo, ali pa izvršujejo na kredit. Tudi trgovci dajejo blago raje na kredit nego za novi denar.

— Podružnica Slovenskega Rdečega križa v Metliki ima svoj redni občni zbor dne 28. svečana 1920 ob 2. popoldne v prostorih gospe Tancig, katerega naj se udeleže vsi člani.

— »Narodna« industrija. Veliko navdušenje je nastalo, ko se je osnovala slovenska industrijska družba pod imenom »Strojne tovarne in livarne del. dr., Ljubljana«. Začeli smo govoriti o narodni industriji. Uspehe imamo že pred seboj. Včeraj smo dobili v roke pismo, naslovljeno na slovenskega moža, ki se glasi: »Ich eruche Sie höflichst in Angelegenheit des durch Sie zu veräußernden Bauplatzes bei unserer Zentrale bei Herrn Direktor (ime) im Laufe des heutigen Tages vorsprechen zu wollen. Der Genannte befindet sich bei der Fabrik Tönnies. — Hochachtungsvoll (podpis nečistilov)«. Tako se »narodna« industrija podpira, tako cvete in se širi. Le tako naprej!

— S Šmarjetne gore. Na Šmarjetni gori, ki je toliko let samevala, se je razvilo novo, živahno življenje. Slozna pot vodi na vrh, s katerega se ti nudi eden najlepših razgledov po čaroviti naši gorenjski deželi. Cofriče je kupila družba in je za potrebo dobro poskrbljeno, cene so v tem zavetišču nižje kakor v kranjskih gostilnah. Drugi odbor si je pa stavil nalogo, da popravi razvaline kapelice sv. Marjete. V Stražišču, v Kranju in v sosednih vaseh se za obnovitev kapelice sv. Marjete zelo zanimajo in se vsele časa, ko so bo povrnila sv. Marjeta iz Dolenje vasi, kamor je pobegnila, kakor pravijo, ker so svoj čas prenesli njeno podobo tja. Darove za obnovitev kapelice sv. Marjete sprejemata g. dekan Koblar v Kranju in g. župnik Šarc v Šmartnem.

— Podržavljenje zagrebškega konzervatorija. Na zadnjem občnem zboru zagrebškega konzervatorija so sklenili, da naj se zavod podrži. Društvo bo izročilo vladi šolo z vsem inventarjem; vlada prevzame obenem učiteljstvo in uradništvo konzervatorija.

— Tudi »Slov. Narodu« nagaja tiskarski škrt. V sobotni oziroma po datumu nedeljski številki »Slovenskega Naroda« je tiskarski škrt napravil iz pravne fakultete krvavo fakulteto.

— Pred ljubljansko poroto se bosta danes zagovarjala Ivan Šlevec, kateri je obdolžen vloma pri Milanu Škrliju v Ljubljani, in Anton Petrovič ter Josip Dacar, ker je Petrovič izvalil svoji teti rajni Katarini Perhave 1440 lir, da jih zamenja, kar je tudi storil, toda denarja ji ni vrnil, pač pa je poslal k njej svojega prijatelja Dacarja, ki se je rajni teti predstavil kot detektiv in rekel, da so pri zavr njeni lir Petroviča aretirali, kar je storil zato, da bi teta po Petroviču ne povpraševala. Oškodovana teta je med preiskavo umrla, Petrovič in Dacar sta pa na njen račun zapravljala. Dacar je že enkrat zaradi goljufije sedel pred ljubljansko poroto, ki ga je pa oprostila, ker se jim je invalid Dacar smilil.

— Pred vojsko in zdaj. Državnemu pravdnistvu v Ljubljani so bile do 28. februarja t. l. vlozene 1003 ovadbe zaradi zločinov; v mirnih časih je bilo celo leto vloženih 2200—2400 ovadb.

— Pomiloščen. Roparski morilec Anton Završnik, kateri je bil po ljubljanski poroti obsojen na smrt, je pomiloščen na 20 let težke ječe.

Ljubljanske novice.

lj Tridesetletnico svojega službovanja v Jugoslovanski tiskarni obhaja danes strojni stavec gospod Leopold Werzak. Vsa ta čas je g. Werzak poleg drugega stavil »Slovenca«, sprva na roko, ko si je tiskarna nabavila stavne stroje, pa na stroj. G. Werzaku ob tridesetletnici iskreno častitamo in mu želimo, da bi še dolgo vrsto let mogel zdrav in vesel izvrševati svoje naporno delo.

lj Umrl je včeraj, 1. t. m. opoldne po daljši mučni bolezni Janez Škof, mizarjski pomočnik pri tvrdki G. Tönnies v 74. letu starosti. N. p. v m.!

lj Umrl je pekovski mojster, gostilničar in ljubljanski meščan g. Jožef Bončar.

lj Poročil se je danes 1. t. m. gospod Zvonko Juvančič, kapetan I. r. p. r. z gđe. Irmo Kunc, hčerko industrijalca Alojzija Kunc v Ljubljani. Poročil ju je č. g. dr. Jurjo Magjerec iz Zagreba.

lj Sestanek katehetov bo v sredo ob petih popoldne. Na sporedu: Pismo na kateheze o vprašanih 634 do 637 »Sred. katehizma« za najvišje oddelke ljudskih šol, oziroma za ponavljalce šole.

lj »Zarjanom«! V soboto 6. t. m. bo ob 8. uri zvečer v Novi ulici (gostilna Bole) na občo željo tovarišev prijateljski sestanek za vse nekdanje člane slov. kat. akad. tehn. društva »Zarja« v Gradcu. Pridite gotovo vsi po dolgem presledku! — Dr. Puntar in dr. Kodre. (k)

lj Vrnitev vojni ujetnikov. Včeraj jutraj so se pripeljali z gorenjskim vlakom v Ljubljano vojni ujetniki iz Italije. Prišlo jih je večje število. Na kolodvoru jih je pričakovalo vojaštvo z godbo, ki jim je igrala v sprejem.

lj Zveza uradnik in trg. nastavljenk (Krekova prosveta). Jutri, v sredo večer, dekliski večer ob 7. uri v Krekovi prosveti. Polnoštevilna udeležba! (k)

lj Čevljarska zadruga v Ljubljani vabi gg. člane na sestanek, kateri se vrši v sredo, dne 3. t. m. točno ob 7. uri zvečer v gostilni A. Zabukovca, Stritarjeva ulica. Vsled medznega gibanja pomočnikov je sestanek zelo važen. — Karl Kordelič. (k)

lj Ljubljanski kavarnarji so z ozirom na neprestano višanje cen blaga, podražena razsvetljave, kurjave, živlenskih potrebščin za prehrano osebja itd. sklenili pričeniti s 1. marcem t. l. povišati cene vsem kavarniškim predmetom. Cene so odselej naprej v vseh kavarnah enotne.

lj Idrijske čipke. V izloženem oknu Urada za pospeševanje obrti na Dunajski cesti št. 22 so razstavljene

»Idrijske čipke«. Te izdelke čipkarskih šol na Slovenskem prodaja »Osrednji zavod za žensko domačo obrt« na Turjaškem trgu št. 3 vsak dan popoldne in popoldne, na kar opozarjamo cenjene dame.

lj Mestne njive v Kolezihi kakor tudi one pri čolnarni športnega kluba ob Ljubljani se oddajo letos potom javne dražbe v zakup. Dražba se vrši dne 4. marca 1920 ob 10. uri popoldne za njive v Kolezihi, ob 11. uri popoldne za njive pri Ljubljani. Zdržitelj se vabijo na dotičnih njivah.

lj Umrl so v Ljubljani: Marija Trdina, zasebnica, 72 let. — Franc Blaž, železničarjev sin, 7 let. — Ignacij Kosem, bivši čevljar, 83 let. — Ana Sajovic, zasebnica, 58 let. — Matija Lunar, občinski ubožec, 83 let. — Julijana Muhič, šivilja, 50 let. — Josipina Dobršek, rejenka, 1 mesec. — Ignacij Gregorin, hirelec, 56 let. — Stanislav Cafuta, rejenec, 4 mesece. — Mafalda Auersperg, posestnikova hči, 16 mesecev. — Josip Eker, novorejenec, 7 dni. — Anton Komelj, begunec, 45 let. — Ivan Seršen, železniški nadsprevednik v pok., 65 let. — Angela Bauer, žena strojevodje, 25 let. — Leopoldina Golja, žena sodnega svetnika, 38 let. — Gizela Čampa, poštna uradnica, 20 let. — Boleslav Melik, posestnikov sin, 5 mesece. — Marjana Knavs, bivša služkinja 79 let. — Ana Tavčar, hiralka, 53 let.

lj Utopljenko so zagledali v nedeljo 29. veb. v Ljubljani ljudje, kateri so hodili čez Franciškanski most. Na tisoče in tisoče ljudi je gledalo žalosten prizor. Utopljenka je 60 letna gospa Marija Kicič z Rimske ceste št. 7. Rajnica je trpela za hudi živčni boleznijo in je prišla šele pred 8. crevi iz bolnišnice. Ko so utopljenko potegnili iz Ljubljane, jo je njena mož peljeval. Utopljenko so prepeljali v miriščico k sv. Kristofu.

lj Tatvina v trgovini Humanic. Glede predrzne tatvine čevljev v omenjeni trgovini se nam naknadno poroča, da v trgovini poslujoča blagajničarka g. Tinka Schöff med časom, ko sta bila tujca v trgovini, ni šla vun, ampak je v trgovskem lokalu samem, kateri je en del ločen z leseno steno, ugasnila električno žarnico, a to priliko je porabil eden izmed tatov ter jo sunil v za vrata ločeni del trgovine ter držal iste tako dolgo, dokler je prvi pobegnil z blagom.

lj Okraden Sibirec. Zvečer 1. t. m. je bila ukradena pri Urbančku g. Matiju Bricu iz Aleksinca v Sibiriji rjava, usnjata listnica, v kateri je bilo veliko dinarskih bankovcev, krstni list, legitimacija in drugi papirji.

lj Obsojen verižnik. Martin Stopar, stanujoč na Rimski cesti št. 19, je verižil z vsakovrstnim blagom in z valuto. Pred vojsko je imel zelo neznatno premoženje, toda pri preiskavi so našli pri njem veliko zlata, srebra, najrazličnejše valute, manufakturnega blaga, 33 parov čevljev, suknja, čaja itd. Radi veriženja z blagom in z valutami je obsodil še centralnega verižniškega urada g. policijski svetnik Kerševan Stoparja na 5000 K globe in na 2 meseca zapora, na zapad blaga in tujih valut.

lj Prijet vlomilec. Detektiv policijskega ravnatelstva so zaprli Miheliča Ivana, kateri je g. reviernemu nadzorniku Habetu priznal, da je vlomil svojčas na Cankarjevem nabrežju pri Zupančiču.

lj Razrezana kočija. Detektiv policijskega ravnatelstva so aretirali dva fanta, v katerih nahrbtnikih so našli zrezano usnje od kočije. Če je bila komu razrezana kočija in usnje ukradeno, naj to naznani kriminalnemu oddelku policijskega ravnatelstva.

lj Prijeti vlomilec. Selinc Josip iz Čepovana je bil zasačen, ko je vlomil in več stvari odnesel. Vodju kolodvorske policijske ekspoziture reviernemu nadzorniku g. Ljubiču je priznal, da je izročil ukradene reči svojemu bratu Stefanu Selincu na Sv. Petra cesti št. 36.

lj Hitro prijeta tatova. Detektivu kolodvorske ekspoziture se je posrečilo v nedeljo ponoči zelo lep slučaj. V gostilni pri Newyorku je sedel pri čaši vina po večerji Babin Radivj iz Sv. Tomaža v Bački, ki je pripeljal tri vagonce pešnice v Ljubljano; pridružil se mu je neznani človek, kateri je govoril o kupčiji z njim; nato je prisedel še drug mož k njemu. Ko je vstal in hotel plačati, kar je povžil, je zapazil, da mu je bila denarnica ukradena. Precej o tatvini obveščen detektiv ekspoziture so hiteli za tatoma, kateri je bežal in hotel skočiti čez ograjo, toda za petami mu je že stal z namerjenim revolverjem detektiv Kimovec in mu zaklical: Stoj! In odvedli so ga na ekspozituro, kjer je povedal, da ni on ničesar vzel in res: denarja niso našli pri njemu, pač so pa že vedeli, da je nameraval ukrasti natakariči 100 kron, toda se mu tatvina ni posrečila, ker je natakarica preveč pazila. Detektiv so med tem pripeljali na ekspozituro invalida Jakoba Lukiča, ki je brez noge; toda ko so njegovo umetno nogo preiskovali, denarja niso našli; po najnatanejši preiskavi je pa našel vodja ekspoziture g. Ljubič bankovcev po 50 kron: vsoto, katera j Babinu Radivju ukradena, nakar sta

govit in Lukič priznala, kar sta storila: Zivkovič je denar ukradel, Lukič ga je pa skrli. Hitremu in energičnemu nastopu detektivov kolodvorske policijske ekspoziture se je posrečilo, da so tatinska tovariša prijeli in da je dobil Babin Radiv svoj denar nazaj.

Ij Obsojeni tihotapci. Marija Z. ima svojo stojnico, na kateri prodaja razne dobre reči revnejšim slojem. Zahotelo se ji je, da obogati. In pričela je iztihotapljati klobase preko Vrhniške čez demarkacijsko črto. Posrečilo se ji je prvič, da je iztihotapila 85 klobas, kar jo je opogumilo, da je sklenila izpeljati večje tihotapsko podjetje. Izposodila si je od posestnika Jožeta B. voz, na katerega je naložila 100 ovitkov tobaka, katerega ji je dal Jožef B. z naročilom, da naj ga v zasedenem ozemlju za kako drugo blago zamenja, sama je na svoj račun naložila 218 klobas, priselili so še Franc T., Franc C., Josipina U. in Marija Š., ki je nameravala na svoj račun iztihotapiti 12 kozarcev in eno literko steklenico. V najlepših nadah, da se jim bo pot v Logatec posrečila, kakor se je Z...jevi prvič, so se 26. februarja t. l. odpeljali z vozom po Večni poti proti Vrhniku in Logatcu. Toda sreča jim ni bila mila: v Kusezah že sta ustavila tihotapsko družbo policijski nadstražnik Josip Osmina in poskusni stražnik Franc Mihkovič in sta odvedla vse člane male tovaršije v zapore ter jih naznanila verižniškemu uradu, v katerega imenu je obsodil g. policijski nadkomisar Gerzinič Marijo Z. na 2000 kron globe in v enomesečni zapor, Franca T. na 50 kron globe in v 1 teden zopora, Marijo Š. na 1000 kron globe in 3 tedne zopora, Josipino U. na 50 kron globe in Franca C. na 500 kron globe in v 2 tedna zopora. Obsojenci so izjavili, da kazni sprejmejo.

Ij Tatvina na Vodnikovem trgu. V soboto, dne 28. februarja so plenili tatovi ljudi, kateri so kupovali blago pri stožicah na Vodnikovem trgu. Iz žepa bluze je bila ukradena rjava listnica železničarju Petru Kresniku; v njej je imel 2 bankovca po 100 srbskih dinarjev, 680 bankovcev po 10 starih srbskih dinarjev, 1 bankovec za 10 ameriških dolarjev, 1 bankovec za 10 lir, 4 po 1 liru, dalje rumunski drobci, 5 bankovcev po 100 kron in drobci v kronah. Dalje je bila na Vodnikovem trgu ukradena veletrgovcu Žerjalu iz Trsta denarnica, v kateri je bilo 10.940 kron denarja.

Ij Kolo znamke Volo Rambler Special. vredno 1500 kron, je bilo ukradeni g. Jakobu Accetto.

Ij Vožnja po trotoarjih se kaznuje na policiji v prvem slučaju s 50 kronsko, v drugem pa z 200 kronsko globo.

Ij Kriminalna predavanja so osobje policijskega ravnateljstva se bodo pričela meseca marca. Predavanja so priglasili gospodje: nadkomisar Gerzinič, adjunkt Fink in revirni nadzorniki Toplikar, Habe in Ljubič.

Ij 9 milijonov dinarjev so stražili te dni na policijskem ravnateljstvu. Pričel jih je v Ljubljano za zamenjavo konjskih bankovcev finančni uradnik Beg Franciček.

Ij Tatvina na glavnem kolodvoru. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je bilo v noči na 27. m. m. vlomljeno v železniški vagon in so bile ukradene velike množine manufakturne blaga, od katerega so ga državni varnostni organi že nekaj našli, ker so ga tatovi skrili. Ob tej priliki ponovno opozarjamo na nevarnost varnostne razmere ljubljanskega glavnega kolodvora, ker se po njem klatijo nemoteno čete malih zločincev, katerih se železničarji naravnost boje, ker ponoči, če jih prepode, prično metati kamenje na nje. Glavni kolodvor se mora z žico ograditi in vhodi zastražiti, sicer tatvin ne bo mogoče preprečiti.

Ij Mladega tatu Ivana Ježeka so aretirali detektiv kolodvorske policijske ekspoziture. Mladi nepridiprav je ukradel lastnemu očetu suktnjo, vredno 1000 kron, katero je prodal za 295 kron. Ježek je kradel tudi drugod obleko.

NAČELNO VAŽNA SODBA LJUBLJANSKEGA DEŽELNEGA SODIŠČA.

Ljubljana, 27. febr. 1920.

Kazenski senat ljubljanske deželne sodnje, kateremu je predsedoval nadsvetnik Žebre, v katerem so bili podpredsednik drž. sodišča dvorni svetnik Regally, dvorni svetnik v p. Andolšek in nadsvetnik Vedernjak, je razpravljal o tožbi, katero je vložilo državno pravdnistvo proti gospej T. K. v Ljubljani, ki da je, kakor navedla obtožba, svojo službo v obče izvršujočega policijskega stražnika Josipa Luina razžalila z besedami: »Pfu! Teufel, taka straža, pri čemur je tudi dvakrat proti njemu pljunila. Obtožba zahteva, da naj se kaznuje po § 104. srbskega kriminalnega zakona.

Zastopnik obtoženke dr. Valjavec izjava: To sodišče ni pristojno. Inkriminirane besede spadajo pod § 312. kaz. zak. Obtožba se sklicuje na § 104. srbskega

kriminalnega zakona. Ta zakon pri nas ne velja. Razglasila sta se sicer IX. in X. del srbskega kriminalnega zakona z ukazom, toda ta ukaz se sklicuje na pooblastilo po členu 53. srbske ustave. — Ta ustava pri nas ne velja. Pri proklamaciji države SHS se je izrecno proklamiralo, da ostanejo vsi zakoni. Ko se je Slovenija poklonila kralju, oziroma regentu, je le ta na to izjavil, da ostane vse pri starem, dokler se ne sklene nova ustava. Torej, ker do danes nove ustave ni, srbska pri nas ne velja, tudi zgoraj omenjeni deli srbskega kriminalnega zakona pri nas ne veljajo. Razsojevanja o obtožbah na podlagi § 312. kaz. zak. spadajo pred okrajno sodnijo.

Državni pravdnik dr. Modic: Predlagam, da se predlog zavrne, ker se je srbski kriminalni zakon pravilno razglasil.

Senat se poda v posvetovalnico, kjer se dolgo posvetojuje. Po posvetu razglasi prvomestnik nadsvetnik Žebre storjeni sklep:

Senat se izjavi za pristojnega, ker je obtožba pravomočna, glede kvalifikacije dejanja pa ni navezan na kvalifikacijo obtožbe.

Zaslišijo se priče, katere potrde dejanski stan, kakor ga navaja obtožnica.

Po končani razpravi se razglasi sodba: T. K. se v smislu § 104. srbskega kriminalnega zakona obsodi v 24 ur strogega zopora. Kar tiče ugovora, da srbski kriminalni zakon ni zakonito razglašen in zato ni veljaven, smatra sodišče, da se ukazi, kateri so bili izdani, vsi respektirajo. Takrat, ko je bil razglašen srbski kriminalni zakon, druge oblasti ni bilo. Kakor regent in ministrstvo. Če bi tega ne bilo, bi lahko nastala anarhija. Sodni dvor je mnenja, da so ukazi izdani po regentu in ministrstvu obvezni za celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dr. Valjavec: Pričlasim ničnost in prosim prepisa sodbe.

Izpred porate.

Ker je zaklal Rudolfa Rekar dne 22. decembra l. l. na Kresniških Poljanah Ignacija Valentiniča, je obsodila Rekarja ljubljanska porota na 1 leto težke ječe.

Vlom v garažo hotela »Union«. France Robič iz Spodnje Šiške in ključavničarski pomočnik Josip Tičar sta bila obtožena, da sta vlomila v garažo hotela Union in ukradla iz nje več avtomobilnih plaščev. Pri policiji in preiskoval. sodniku sta priznala, kar jima je očitala obtožnica. Pri razpravi pa konic pravi, da mu je nek šofer žiti dal ključ do garaže z naročilom, naj proda za nje par novih plaščev in cevi, ki so spravljeni v garaži; on torej ni vlomil nogo je šel v garažo s ključ, katere mu je izročil žiti. To blago je prepustil Robič Tičarju za 350 K, ki jih ima pripravljene za žiti. Drugič je našel garažo odprto, vzel je dva stara avtomobilna plašča in eno cev. Tičarja ni bilo zraven, nego je on nesel blago na Tičarjevo stanovanje. Tičar je prodal vse skupaj za 500 kron in denar njemu izročil. Tretjič je pa res vlomil, kakor je obtožen. Enako se zagovarja Tičar. Po govorih zastopnika javne obtožbe državnega pravdnika dr. Modica in zagovornikov dr. Krejčija in dr. Pegana so porotniki potrdili z omejitvami krivdo glede na Robiča z 8 glasovi da in s 14 ne; glede na Tičarja pa z 9 glasovi da in s 3 ne. Senat: predsedoval mu je predsednik ljubljanskega deželnega sodišča dr. Papež, je obsodil Robiča na 6 mesecev težke ječe, Tičarja pa na 2 meseca hudega zopora.

Narodno gledališče.

Iz pisarne dramskega gledališča. — Vsled repertoarnih težkoč drama v četrti dne 4. marca ne bo igrala »Nočnega čuvaja« kot uradniško predstavo, temveč A. Funteka izvirno noviteto »Kristalni grad«. — Občinstvo z dežele opozarjamo na Nušičevo veseligr »Protekcija«, ki bo vpripravljen v drami v nedeljo 7. marca popoldne.

Opera.

- 2. marca, torek, »Rusalka«, abonement D/3.
- 3. marca, sredo, »Mignon«, abonement A/2.
- 4. marca, četrtek, »Netopir«, abonement B.
- 5. marca, petek, »Favst«, abon. C.

Drama.

- 2. marca, torek, »Brezdno«, abonement C.
- 3. marca, sredo, »Beneški trgovci«, abonement E.
- 4. marca, četrtek, »Kristalni grad«, uradniška predstava, izven abonementa.
- 5. marca, petek, »Vrag«, abon. D.

Razne novice.

r Zakaj ima februar 28 dni? O tem pripoveduje stara med francoskim narodom v Normandiji znana pravljica tole: Februar je bil v svoji mladosti strasten kvar-

topirec, in dasi je zmeraj zaigral, vendar ni mogel premagati svoje strasti. Nekoč je igral s svojima sosedoma z Januarjem in Marcem in je zaigral ves denar do zadnjega belica ali vkljub temu ni mogel premagati izkušnje in se je odločil še za eno partijo. Januar in Marec sta spet dobila. Ker Februar ni imel več božjega v žepu, je dal obema sosedoma po en dan in zato ima januar 31, marec 31, a februar le 28 dni.

r Nove poštné znamke na Nemškem. Te dni so prišle na Nemškem nove poštné znamke v promet in se razlikujejo od dosedanjih deloma po tisku, deloma po risbi. Namesto državnega orla s pruskim ščitom na prsih je orel brez ščita, cesarsko krono pa nadomestuje genij, ki drži v povešeni roki luč. Nove znamke so tiskane na belem papirju. Poštné dopisnice po 15 pfenigov, so narejene iz rumenakastega papirja, poštné nakaznice iz rdečkastega ter zalepke iz modrega papirja. Barva kuvertov in dopisnic račne pošte se ni izpremenila. — Iz Berlina poročajo, da je poštni minister povedal na nekem shodu, da se bo poštnina za pisma zvišala. Navadno pismo bo stalo 50 pfenigov.

r Berlin se brani priseljencev. Policijski predsednik v Berlinu, socialist večine, Evgen Ernst, je opozoril prusko vlado, kako silno se množe priseljenci iz tuine, ljudje, ki se ogibljejo dela ter zločinci. V vojski se je preselilo v Berlin približno 40.000 tujcev, zlasti od vzhoda. Izgnati iz Berlina, jih je težko. Tega je kriv deloma mirovni dogovor, deloma okolščina, da večina priseljencev nima izkaznic in da se torej ne ve, ali spadajo v poljsko državo ali kam drugam. Poljska država se brani takih priseljencev, pritiranim odgonskim potom. Nemška vlada namerava torej ustanoviti velike koncentrične tabore in v njih nastaniti tujce, kateri so se s čimurkoli začeli.

r Andolski dovtipi. Soprog: »Vi ste tisti podumni mož, ki je moji ženi ravno kar rešil življenje? Vsprejmite ta šiling kot znak moje hvaležnosti.« Rešitelj: »Prav gospod moj, vi veste bolje kot jaz, koliko je vredna.« (Tits Bits.) — Soprog (pri telefonu): »Gospod doktor, moji ženi se je nekaj dogodilo. Usta ji stoje odorta in govoriti ne more.« Zdravnik: »Najbrže si je iztaknila čeljust.« Soprog: »Ah, ahi! Menite? Če imate čas... morebiti drugi teden... kadar imate čas... pridite pogledat, kaj se da storiti zanj.« (Morning.) — »Kaj vam je. Ben? Zdi se, da se dolgočasi.« — »Delo, samo delo, od zgodnjega jutra do poznega večera.« — »Od kdaj že delate tako?« — »Začnem jutri.« (Tits Bits.) — Kmet je delal na polju. Kopal in sekal je že eno uro, ko je zadelo orodje na tri-pence-novec. Deset minut na to je prišel na vrsto šest-pence-novec. »Sveti Patricij,« je zaklical, »našel sem srebrno žilo.« Veselo je kopal dalje, kar je začutil nekaj drčati ob svoji nogi. Drugi šiling je ležal pri njegovih nogah. Njegov žep je imel namreč luknjo. (Tits Bits.) — Zdravnik je mož, ki da v a še življenje za svojo domovino. (Tits Bits.) — »Napravi sem veliko iznajdbo,« je zaklical nekega dne ameriški vojak v strelskem jarku. »Iznal sem strojno puško, ki odda v minuta tisoč strelcev.« — »Zakaj bi to bilo dobro,« odvrne tovariš. »Kakor hitro Nemci ugrabijo tak stroj, konstruirajo en milijon takih pušk.« — »Ah ne, tega ne bodo mogli, ker bom iznajdbo dal patentirati.« (Stars and Stripes.)

r Pol litra »Giesshüblerja« 7 kron. Danes stane na Dunaju po restavracijah pol litra »Giesshüblerja« 7 kron. To je pač malo drago, če pomislimo, da je to voda, ki teče iz zemlje in ni treba drugega, kot da jo natočimo in zapremo v steklenico.

r Prašič za 95.000 kron. V Launsdorfu blizu Št. Vida na Koroškem so kupovali te dni Italijani na žagi drva. Ko se se s kmetom pogodili za drva, so ga vprašali, če bi jim prodal prašiča. Žagar je imel pitano prasico, ki je tehtala precej nad meterski stot in je hotel zanj 5000 lir. Italijani so mu brez vsake besedice odšteli na roke 5000 lir, prasico naložili na voz in se odpeljali. Po današnjem kursu znaša 5000 lir 95.000 avstrijskih kron.

r Stolico za slavistiko so ustanovili na vseučilišču v Königsbergu in so jo ponudili slavistu monakovskega vseučilišča Erihu Bernekerju.

Najnovejša poročila.

NARODNO PREDSTAVNISTVO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 1. marca. Ministrski svet se je danes posvetoval o dnevnem redu in sklenil, da bo priporočil za prve seje narodnega predstavništva sledeče točke: 1. Deklaracija. 2. Mirovna pogodba z Nemčijo. 3. Krediti. 4. Davek na vojne dobičke. — Na prvi seji narodnega predstavništva se bo prečitla deklaracija o jadranskem vprašanju, ki bo poudarjala, da je postalo to vprašanje težavno zlasti zaradi tega, ker je bilo od strani Italijanov storjenih veliko napak in ker demokratsko-

socialistična vlada ni pokazala dovolj odločnosti v tem vprašanju.

Belgrad, 1. marca. Prva seja narodnega predstavništva bo v sredo 3. t. m. popoldne. Demokratska zajednica je sklicala svoje poslance v Belgrad za 2. t. m.

Belgrad, 1. marca. (Izvirno.) Jadransko vprašanje je vsled Wilsonovega odločnega stališča stopilo v ugodnejši stadij. V krogih poslancev iz okupiranega ozemlja se brez razlike strank pojavlja upanje, da bo parlament delazmožen, kar bi na zunanjo politiko zelo dobro vplivalo. Zato se pričakuje, da ne bodo samo poslanci iz okupiranih krajev, ampak tudi drugi poslanci sodelovali.

SISTEMATIČNO DELO NOVE VLADE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 1. marca. Ministrski svet je odobril pogodbe z različnimi tovarnami za popravo 400 lokomotiv. Čez tri mesece bomo že dobili prve popravljene lokomotive.

Belgrad, 1. marca. Ministrski svet je sklenil, da se ravnateljstvo ličke železnice razpusti in dela na tej progi poverijo zagrebškemu ravnateljstvu.

NOVI PREDSEDNIK BOSENSKE VLADE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 1. marca. Dr. Srškić je bil danes imenovan za predsednika bosenske vlade.

»SAMOSTOJNI« V BELEMGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 1. marca. Deputacija samostojnih je došla iz Slovenije v Belgrad, da se pokloni ministrskemu predsedniku Protiću. Izjavila mu je, da ni vezana z nobeno drugo stranko.

BELGRAJSKI MESARJI STAVKAJO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 1. marca. (Izvirno.) V Belgradu traja stavka mesarjev že tri dni. Mesarji so hoteli ceno mesa zvišati od 7 na 10 dinarjev, občinska uprava pa tega ni dovolila.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V FRANCJI.

LDU. Pariz, 1. marca. (DKU.) Trije voditelji železničarskih organizacij so bili aretirani. Vsled tega vlada v krogih organizacij veliko razburjenje.

LDU. Pariz, 1. marca. (DKU.) Ministrski predsednik Millerand se je izrazil častnikarjem, da se je položaj na železnicah izboljšal. Mnogo vseučiliščnikov se je priglasilo za službo na lokomotivah.

KOLČAK NI UMORJEN?

LDU. Berlin, 1. marca. (DKU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Kodanja: Boljševiška »Krasnaja Gazeta« trdi, da sibirski boljševiki Kolčaka niso usmrtili, marveč da ga imajo skritega v zaporu.

IRSKO VPRAŠANJE.

LDU. Berlin, 1. marca. (DKU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Kodanja: Newyorški listi objavljajo izjavo irskega nadškofa kardinala Logusa, kjer ta vodja irskih katoličanov zavrača sinfajnovsko gibanje in predlaga, naj ostane Irska del angleške države, toda z lastnim parlamentom, ki naj izvaja nadzorstvo irske trgovine in irskih financ, kakor v Kanadi in v Avstraliji.

Prosveta.

V dobi kulturne depresije...

Industrija toži, da pogreša surovin. Dobivati jih mora, pravi, iz inozemstva. Odjemalci pri nas morajo torej čakati, da se zljubi inozemstvu dati nekoliko od nakopičenega blaga našim industrijalcem, ki morajo plačevati to gradivo sila drago. Zakrivili smo ta položaj deloma sami: izvažali smo prvine ter jih dobivamo nazaj kot polustrojene surovine, puščamo pa dober dobiček delavnemu inozemstvu.

Ta materijalni položaj me živo spominja na duševno-kulturno poprišče. Naša zgodovina n. pr. se je bavila dosedaj nekoliko s splošno zgodovino, potem z razmerami v bivši Avstriji — vkolikor so to dopustila ministrstva ter šolska in policijska nadzorstva — nazadnje tudi še z lokalno povestnico kronovin, mest, župnij. Za to je bilo nabranih več vzorcev. Bil je torej znanstveno-včasih tudi neznanstveno-kulturni obrat, ki se je baval samo z izdelovanjem zaključnih zgodovinskih spisov: surovino, t. j. prvotne viře smo pa prepuščali preradi našim drugorodnim nasprotnikom, ki so jih zavijali po svoje in dokazovali, da imamo prav za prav vse od njih. Prišla pa je vojna, ki je nameravala podpisati s krvavim mečem, kar so načrtala prej marljiva peresa. To ji ni bilo usojeno; a ustvarila je drug položaj in druge potrebe: moči posreba sedaj delo za ureditev meja.

V teh soparnih urah, ko gradimo Jugoslovani svojo državo in bijemo Slovenci odločilni boji za svojo zemljo, po kateri so

stegali naši severni sosedje roke, sedaj pa jo na jugozapadu reklamirajo zase, dviga iz ozadja za pisatelji pregledov, vprašani, dokazov, načrtov, predlogov in rešitev teh mož težko knjigi in nam jo ponuja: Vzemite, čitajte, uporabite! Kaj neki?

Gradivo, surovino, ali vsaj polusurovino za domačo povestnico nam podaja naš odlični in tudi v pregnanstvu neumorno delavni dr. Fran Kos.*

Ni knjiga ki bi jo bilo čitati kakor povest, roman ali pesem; to je zakladnica, ki se odpira po potrebi, kadar je treba kaj vzeti iz nje. Namenjena je v prvi vrsti resnim zgodovinarjem, potem vsakemu omikancu, ki se zanima za usodo svojega naroda v prošlosti in hoče za to zanesljivih dokazov.

To je že četrti zvezek velikega dela in obsega dobo od 1101—1200, torej prav tisti čas, ko je gospodarilo na slovenski zemlji nemštvo in italijanstvo in je bilo to njihovo gospodstvo na višku — pravijo. Kdor sodi po vnanjih pojavih, ali more priti do drugih zaključkov? Vlada, plemiči, graščaki, samostani, uradovanje, pesništvo, vanje, zgodovinske — vse je bilo nemško; italijanščina še ni prodrla v knjigo: začenjala je proti koncu 12. veka svoje negotove korake, oprimši latinščine in provenčalsčine. Za pravne spise, zgodovinske beležke, anale in kronike je vladala latinščina. Slovenske besede da nismo imeli v pismu? Kdo more to trditi ali zanikati? Gotovo je le, da dandanes nimamo kaj pokazati.

Ako pa listamo v Kosovi knjigi in pregledujemo dokazila za naš življenj v 12. veku, se nam vidi resnica drugačna. Prihajamo do zaključka, da je bilo slovensko življenje vendar neprimerno čilejše, kakor so nas učili in kakor bi bilo sklepati iz pomanjkanja slovenskih slovstvenih dokazov, ki so pač izgubljeni za nas. Morebiti smo zakrivali tudi sami ta občutno skeleči nedostatek; vsaj so tako radi in nenčakano ugonabljali, česar niso razumeli ali kar niso smatrali za aktualno. Morebiti so pospravljali tudi drugorodni tekmeči slovenske zapiske s sveta, ako so jim bili na potu; morebiti pravim, in ne trdim, da je bilo nedvomno tako.

Oglejmo si knjigo samo. Razdeljena je v pet oddelkov: 1. predgovor; 2. zgodovinski spisi; 3. gradivo; 4. imenik krajev in oseb.

»Zgodovinski spisi« — morebiti bi bilo primerneje, imenovati jih »črtice« — nudijo pregled nad viri. Neposredno pa učinkujejo na našo dušo viri sami ter nam izvajajo predstave o življenju opisane dobe. Odpirajo nam globoke perspektive, kako so živeli naši pradedje vendarle svoje narodno življenje, dasi zagvozdani med Nemci in Italijani.

»Gradivo« obsega 948 virov, t. j. izpisov iz listin, kronik, analov, zapisnikov, seznamov, nekrologov, životopisov in drugih poročil nastalih v 12. veku in ozirajočih se na odnose med Slovenci. Kos jih je zbral, uredil in z obilnimi opombami pod črto pojasnil.

Da omogoči hitro in lahko iskanje, dodaja pisatelji zelo obširen »Imenik krajev in oseb« (150 strani) in pa »Imenik oseb in stvari« (5 strani). Na koncu prideva še »Dodatke in popravke«, seznam »Tiskarskih pogreškov« in 11 rodovnikov plemiških rodov.

Obseg ozemlja, na katero se nanašajo ti podatki je naša Slovenija. Kosova knjiga dokazuje, da so bili Slovenci še v 12. veku naseljeni dalje proti severu preko današnjih meja. Kranjska je bila jedro; nje so se držale južna Koroška, južna Štajerska, Istra, Beneška Slovenija, kos Furlanije in še nekateri drugi manjši deli. Opat Radulf Coggeshalski in Roger de Wando-ver, oba Angleža, prištevata Sloveniji vso Goriško in oglejsko okolico (ok. 1192). In to soglašata tudi s poznejšimi poročili. Kandler (L' Istria, 1847) podaja poročilo iz l. 1475, ki pravi, da je slovenščina domači jezik širših ljudskih plasti, in furlanski zgodovinar Nicoletti (1596) pripoveduje, da govore po ondodnih vaseh več slovenščine, kakor furlanščine.

Iz Koroške in Štajerske nimamo takih poročil o razmerju med slovenščino in nemščino; zato je danes težavno dokazovati na podstavu virov, kako daleč da je bilo razširjeno naše pleme. A podrobno preiskavanje je izluščilo iz listin in seznamov vendarle beležke, ki dokazujejo, da so stanovali Slovenci na severnem Štajerskem v 12. veku; nedvomno so zadržani kraji: Edling, Garsten, Gösting, Graz, Krotendorf, Leoben (tu je bilo posebno veliko rudarjev slovenskega rodu), vsa dolina rečice Liesing, Mautern, Mooskirchen, Stögersdorf, Trafoiach, Trausdorf. Gotovo majhno število; a upoštevati moramo, da so listine, iz katerih so zajeta ta imena, samo iz enega stoletja. Ako bi imeli vse pisane dokumente od 6.

do 19. stoletja zbrane, bi dobili nedvomno drug vpogled v prejšnje razmerje — v pri-log našemu narodu. Praktično pač ne koristijo zgodovinski odnosi nič, a zgodovinska resnica se ugotovi tem potom.

Podobno, kakor na Štajerskem, je bilo tudi na severu Koroške; slovenske kmetije so imeli kraji: Breže, Kirchheim, Krka, — nedvomno pa tudi drugi.

V Furlaniji izkazujejo v 12. veku slovenske kmetije: Altire, Beano, Malazompicchia, Meretto, Mortesins, Pantinacco, Perteole.

Sevé, da si moramo misliti ta posestva raztresena med Nemci in Furlani ali pa Italijani; vendar pa ostane dejstvo, da je bilo slovensko pleme sposobno deloma močne ekspanzivnosti in deloma prilagoditve drugim razmeram, posebno, ako so mu bile znane iz bližnje sosesčine.

Slovensko zemljo so imeli razni plemiči in posebno cerkvene korporacije. Gospodje na Kranjskem so bili oglejski patriarhi, solnograški nadškofje, brižinski, briksenski in krški škofje, stiški, vetrinjski, rožaki, šentpavelski in admontski samostani; potem koroški vojvodje in drugi plemiči. — Na Štajerskem: oglejski patriarhi, solnograški nadškofje, krški škofje; admontski, šentpavelski, doberlevaški, vetrinjski, sekovski, belinjski, žički, jurjevski, gornjegrajski samostani; savinjski mejni grofi, Sponheimovci, celjski grofje in drugi plemiči. Posebno razcepljena je bila Koroška, ki je imela 22 večjih gospodov, to so: oglejski patriarhi, solnograški nadškofje, bamberški, briksenski, brižinski in krški škofje; osojski, šentjurski, doberlevaški, podklosterski, vetrinjski, admontski, možniški in sekovski samostani; velike dele dežele so imeli močnejši gospodje iz rodu Eppensteincov, Bogencev, Andechsorcev, goriški in tirolski grofje. — Podobni odnosi so bili na Primorskem. Tu so gospodovali obširnimi posestvom oglejski patriarhi in posebej še oglejski kapitelj; potem tržaški, krški in torceljski škofje, čedadski proštija in samostani. V Monasteru pri Og-leju, Belinju, Ražacu, Moznici, Millstattu, Osojah, sv. Jurija v Benetkah in sv. Cipri-jana na Muranu. — Ubožna beneška Slovenija je imela samo tri gospode v 12. veku: oglejske patriarhe, samostan v Moznici in grofa Kacelina.

Taka je bila torej konstelacija: zariti med tuje mase, obkoljeni od tujerodnih sosedov, pod različnimi gospodi so živeli Slovenci v 12. veku. In vendar — so se ohranili narodno, in v marsičem tudi gospodarsko.

Obdržali so svoja narodna imena; o tem nas obveščajo viri, v tem 4. zvezku Kosovega gradiva v prav obilni meri. Ta imena so v latinskih virih, ki so jih pisali večjidel Nemci, sem in tam zelo popačena ali spakodana, vendar se da v pretežni večini slučajev dobiti prava oblika. N. pr.: Trdoslav (izvirnik: Tridizlav), Predislav (Bridizlaus), Ljuba (Livba), Svetomir (Zwetumer), Zverec (Zweriz), Svetec (Zwantiz), Jaroslav (Gerozla), Vlastuša (Laztussa), Predobra, Medved (Medwet), Stislav (Stizla), Žitomir (Simer), Dobrost (Tobruzt), Domagoj (Domagoy), Borigoj (Porgoy), Godež (Godes), Cvirna (Zwerina), Dragoslav (Dragozlau), Vitičoj (Vitičoy), Kos (Cus), Dobrogoj (Dourogoj). — Takih imen je po listinah 12. stoletja na stotine.

Ako so obdržali Slovenci svoja imena tudi med drugimi narodi, je v tem dejstvu dokaz, da so se zavedali svoje narodnosti in se niso uklonili tujim uredbam. V tem dejstvu tiči pa tudi posredni dokaz, da so ohranili svoje običaje in druge uredbe, v kolikor niso bile slabše od onih pri sosedih. Tako n. pr. so obdržali ustroj in izmero svojih posestev in kmetij; v virih se omenja ponovno slovenska kmetija »hoba slavonice« ali »mansus slavonicus« — to pa med Nemci (n. pr. v gradivu št. 59 a, 153, 163, 410). — Ako je pa ustroj ostal narodni, tedaj je pač moral biti ves obrat na kmetiji narodni, ne nemški ali italijanski ali furlanski.

Gotovo je pa uplivala kultura sosedov na naše prednamce. Obleka, jed, pijača, dom, mnogo duševne prosvete — vse to se je mnogokrat izprevrlo ali vsaj omililo pod tujim vplivom, mnogakaj so pa Slovenci tudi obdržali, navzlic osredju, v katerem so živeli. Morebiti bomo smeli reči kratko, da so ostale pri njih vsa ona svojstva, s katerimi so Slovani nadkrilovali svoje sosedje. Tako n. pr. so bili Slovani od nekaj dobri godci, pevci in plesalci, kakor pričuje menih Ermenrich v svojem pismu. »Plesoči Slovani« (Sclaus saltans) je bil za Nemce nekaka tipična prikazen, slovanski okret pri plesu (turben wandalicum) značilno svojstvo naših pradedov; neke vrste ples se imenuje »wānaldei« (namesto »wāndaleie«) in je v zvezi z imenovanim okretom.

Prav tako gotovo, kakor so čuvali mnogo svojstev, so pa tudi prevzeli več posameznosti drugorodnih kultur. Ako imamo v virih izkazane slovenske plemiče, kakor je n. pr. ok. l. 1187. Trdoslav, ki je usta-

novil s svojo soprogo Slavo vred cerkev sv. Valburge v liesenški dolini, si bomo morali to pač misliti, da je imel to dostojanstvo po nemškem načinu, prav tako tudi, da sta bila Ratuša in Pribigoj (l. 1134.) svobodna, a Junik, Zvergoj, Tihonja in Sebidrag (l. 1134.) osvobojenici. — Svetogoj, Sveljub, Jelen, Trdoslav, Stojan (ok. 1150), Dobrej (1172), Svetoslav in Svetin (1190) pa nesvobodni istotako v nemškem smislu.

Slovenci so imeli tudi med Nemci svoj ugled in so bili z njimi enakovredni. Nahajamo jih pogosto kot priče v listinah, pa tudi v samostanih, kot brate (conversi). Nazadnje imenovane samostanske brate omenjajo pogosto mrtvaški seznamki (necrologi) poleg drugih Slovencev. Taki seznamki so solnograški, admontski, šentlambertski in milstattske. Posebno veliko število Slovencev ima knjiga sekovske bratovščine (90), med njimi je 58 rudarjev v Ljubnem (Fratres nostri de metallo ferri in montibus Lioben). In vendar so vse te zgodovinske listine in vsa poročila le odlomki, ostanki od bogatega slovstva srednjega veka. Kaj bi dali danes, da bi jih imeli vse pred seboj! In v taki popolni zbirki bi nam ne pripovedovali samo Nemci o naših pradedih, tar bi našli gotovo tudi marsikako izvirno slovansko beležko.

Iz tega površnega poročila je razvidno, kakšno množino zgodovinskih mest da nudi Kosova knjiga in kako važna da je prav sedaj, ko nam ne bo treba samo zgraditi in utrditi svoje nove države, ampak se tudi ugledati v zgodovino posameznih plemen troimenskega naroda.

Koliko kulturnih delavcev je interesiranih pri Kosovem gradivu! Pred vseh zgodovinarji, naj se bavijo s splošno politično, cerkveno, kulturno ali pravno zgodovino; potem geografi pa naj proučijo našo zemljo raz fizikalni ali politični vidiki; te knjige je treba temeljitim politikom, socijologom, etnografom, folkloristom, genealogom, filologom, numizmatikom, metrologom in juristom; vsak bo našel v njej zlatih zrn za svojo stroko.

In taka knjiga je zagledala beli dan pod znamenjem pomanjkanja na vseh koncih in krajih, v dobi drobnih brošur in zbežanih misli; ta zaklad trajne vrednosti je dala jugoslovanskemu svetu »Leonova družba« — v dobi kulturne depresije.

Dr. P—i.

pr »Bratec in sestra«. To igro bo vpriporil Ljudski oder znova v nedeljo popoldne. Predstava je za mladino.

pr Ben - Hur. Kdo ne pozna romana pod gornjim imenom? Eno največjih in najbolj razširjenih svetovnih del. Ravnotako zanimiva je tudi igra, ki je spisana po tem romanu v 9. slikah, ki jo bo vpriporil Ljudski oder v nedeljo zvečer. Opozarjamo na to predstavo, ki bo polna pestrih rimskih noš in zanimivih prizorov iz stare dobe.

pr O. Wilde: Pravljice. Poslovenil Alojzij Gradnik. To knjigo je izdala in založila Narodna tiskarna v Gorici. O. Wildejeve pravljice so znane ter so prava umetnina. Eno teh pravljic, »Mladi kralj«, je prinesel pred kratkim »Slovenec«. Knjiga ima lepo obliko; risbe je napravil slikar Bucik, in so zelo okusne. Na ta način bodo začeli na oni strani demarkacijske črte z novim književnim življenjem, ki je bilo že pred vojno tako razvito, da nam je žal, če pomislimo, koliko kulturno škodo nam je napravila svetovna vojna, ki je opustošila Gorico in razgnala našo inteligenco. Knjiga dela čast prevajatelju in tiskarni kot založniku.

Gospodarstvo.

g Gospodarske korporacije in organizacije so imele v soboto, dne 28. februarja t. l. v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani sestanek, na katerem so se posvetovali o stališču, ki ga je zavzeti spričo velikega števila falsifikatov v denarnem prometu. O sklepih in predlogih je deputacija obvestilo v pondeljek, dne 1. marca t. l. gospoda finančnega delegata V deputaciji so bili zastopniki trgovske in obrtniške zbornice, Zveze jugoslovanskih hranilnic in Zadrugne zveze v Ljubljani gg. dr. Fran Černe, ravnatelj Kralj, dr. Fran Windischer. O sklepih se je obvestilo tudi finančno ministrstvo in vsi trije klubi poslancev.

g Sadjarski shodi. Tekom tega meseca bo priredil l. sadjarski nadzornik g. Martin Humek v Rožu na Koroškem več sadjarskih shodov s predavanji in praktičnim razkazovanjem, in sicer v sledečem redu: dne 7. marca ob pol 10. dopoldne v St. Jakobu v Rožu; dne 14. marca takoj po jutranji službi božji v Svečah, ob 1. uri popoldne pa v Borovljah; dne 19. marca ob 2. uri popoldne v Kotmari vasi; dne 20. marca ob 8. uri dopoldne v Bilčovsu; dne 21. marca po jutranji službi božji v Škofičah, ob 2. uri popoldne pa v Hodišah. Povsod se bo shod vršil v ljudski šoli.

Aprovizacija.

a Prodaja cenejših moka za člane mestne aprovizacije. Na rumene izkaznice za cenejšo prehrano dobe stranke, ki so oddale svoje kupone na magistratu, cenejšo moko v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Vsaka oseba dobi začasno tri kilograma bele moka za pecivo 0. Kilogram moka stane 5 kron 50 vinarjev. Moka se dobi po sledečem redu: Dne 4. marca 1919: Na številko 1 do 40 od 8. do pol 9.; na štev. 40 do 80 od pol 9. do 9.; na štev. 80 do 120 od 9. do pol 10.; na štev. 120 do 160 od pol 10. do 10.; na štev. 160 do 200 od 10. do pol 11.; na štev. 200 do 240 od pol 11. do 11.; na štev. 240 do 280 od 11. do pol 12.; na štev. 280 do 320 od pol 12. do 12.; na štev. 320 do 360 od 2. do pol 3.; na štev. 360 do 400 od pol 3. do 3.; na štev. 400 do 440 od 3. do pol 4.; na štev. 440 do 480 od pol 4. do 4.; na štev. 480 do 520 od 4. do pol 5.; na štev. 520 do 560 od pol 5. do 5.; na štev. 560 do 600 od 5. do pol 6.; na štev. 600 do 640 od pol 6. do 6. Dne 5. marca: Na štev. 640 do 680 od 8. do pol 9.; na štev. 680 do 720 od pol 9. do 9.; na štev. 720 do 760 od 9. do pol 10.; na štev. 760 do 800 od pol 10. do 10.; na štev. 800 do 840 od 10. do pol 11.; na štev. 840 do 880 od pol 11. do 11.; na štev. 880 do 920 od 11. do pol 12.; na štev. 920 do 960 od pol 12. do 12.; na štev. 960 do 1000 od 2. do pol 3.; na štev. 1000 do 1040 od pol 3. do 3.; na štev. 1040 do 1080 od 3. do pol 4.; na štev. 1080 do 1120 od pol 4. do 4.; na štev. 1120 do 1160 od 4. do pol 5.; na štev. 1160 do 1200 od pol 5. do 5.; na štev. 1200 do 1240 od 5. do pol 6.; na štev. 1240 do 1260 od pol 5. do 6.

a Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo bode dne 1. in 2. marca delila moko za zamudnike. Kdor v teh dneh ne pride po moko, jo pozneje ne dobi.

a Prodaja sladkorja za zamudnike. Zamudniki, ki še niso dobili sladkor na drugi odrezek sladkornih izkaznic, ga dobe v Gosposki ulici v torek, dne 2. marca 1920 popoldne.

Pogreša se od 19. februarja 14 letna Ivana Prosen, stanujoča pri svoji materi Mani Prosen v Ljubljani v Veliki čolnarski ulici št. 1. Ivano je poslala mati s polo za vojaško podporo in 30 K v mesto po drva. Pogrešana je srednje postave, dobro rejena, okroglega obraza, črnih las, sivih oči, nosi barhentasto obleko temne barve, rdeč predpasnik, črn površnik in plet, v rokah ima rjavo torbico. Komur bi bilo o pogrešani kaj znano, se prosi, da naznani skrbeti materi na gorenji naslov.

Stanič (Stonič) Jožef, 29 let star, 8. pp. Svoji naj naznanijo svoj naslov »Slovenskemu Rdečemu križu« v Ljubljani.

Franc Erjavčevi spisi v novi izdaji. V zalogi Jugoslovanske knjižarne je izšel pravkar l. zvezek Erjavčevih izbranih spisov, ki jih je uredil Ivan Dornik. l. zvezek obsega povesti. Da bo z novo izdajo naše ženo slovenski javnosti bolj nego z drugimi leposlovnimi spisi, ni nobenega dvoma. »Saj je Erjavčev izraz« — kakor pravi prireditelj v predgovoru — »lahek, izklesan, poln humorja, slog lep in čist. Kakor Levstik, Valjavec, Jurčič, je tudi Erjavčev hodil med preprosto ljudstvo, poslušal, kako govori in se izražajo, in nabiral jezikovnih zakladov. S pomočjo teh nabranih zakladov je spisal tisti lepi jezik, kakor ga je Levstik začel, ustvaril čist slog, v katerem ga niti Jurčič ni dosegel.« l. zvezek obsega predvsem životopis pisatelja, dalje povesti; Na stričevem domu, Zamorjeni cvet, Hudo brezno ali Gozdarjev rejenec, Ni vse zlato, kar se sveti, Huzarji na Polici, Veliki petek, Avguštin Ocepek, Izgubljeni mož, Božični večer na Kranjskem. Cena lično vezani knjigi 24 K z draginjsko doklado vred.

Izšli bodo dalje Erjavčevi Leposlovno-naravoslovni spisi in potopisi. Naravoslovni spisi pa izidejo posebej v zalogi Jugoslovanske knjižarne.

V isti zalogi so izšli ravnokar: Finžgar: Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Cena z draginjsko doklado 7 K 20 vin.

Franc Poljanec, Trenutki oddiha. Obsega: igra F. S. Finžgar. Vse naše. Dalje povesti, novele, legende iz domačih in tuznih gredic. Cene z draginjsko doklado vred 9 K 60 vin.

Morawski, — Stelč: Večeri ob Lemanu. Cena vezanemu izvodu z draginjsko doklado vred 19 K 20 vin.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažuje bolečine in utrujenost telo masaže s Fellerjevimi pravih Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodce okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza kroglic 6 škatlic 12 K. — Omot in poštni posebi, a najceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatrž št. 134. (il vatska.

* Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. Zbral dr. Fran Kos. Četrta knjiga (1101—1200). V Ljubljani, 1920. Založila in izdala »Leonova družba« v Ljubljani. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. 8°. (CXIII + 643 strani). — Cena K 42 (ako se naroči pri Leonovi družbi; poštnina in zavoj se zaračunajo posebej).

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

BORZNI MEŠETAR
Vučković Dragan, Zagreb, Sv. Duh 19. — Brz.: Vučkov. Tel. 7—17.

BRIVNICE
Zajc Fran, Dunajska cesta 12.

ELEKTROTEHNIKA
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbajš A., Linhartova ulica 4.

GOSTILNE
Ložar Jernej, Sv. Petra nasip 19.

GRAMOF. IN GODBENI AVTOM.
Rasberger A., Sodna ulica 5.

JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KAVARNE
»Zvezda«, Ivančič J., Kongres. trg

KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE
Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopit. ul. 6.
Pajk Fr., Cankarjevo nabrežje 25.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.

KROJAČI
Gestrin Ferd., Poljanski nasip 8.

LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MANUFAKTURNE TRGOVINE
Petkosić Jos., Stari trg 4.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MIZARJI
Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.

MODNI SALONI
Götzl Marija, Židovska ul. 8 in 7.

MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

OPTIKI
Jurman Karol, Šelenburgova ulica.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.

PODOBARJI
Pengov Ivan, Kolodvorska ul. 20.

POPRAVILA GRAMOFONOV IN GODBENIH AVTOMATOV
Rasberger A., Sodna ulica 5.

RESTAVRACIJE
»Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO
Žuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

ŠPEDIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Šelenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOVINE S KLOBUKI
Čadež Gvido, Mestni trg 14.
Soklič J., Stari trg 4.

TRGOVINE S PAPIRJEM
Prodajalna K. T. D., Kopitar. ul. 2.
»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN. MIKUŠ L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZ. IN POLJED. STROJI
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)

ZALOGE POHIŠTVA
Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

ZAJUTRKOVALNICE
Grošel T., Poljanska cesta 7.

ZOBOTEHNIKI
Zobni atelje F. Palovec, Dalmatin. ul. 5, poleg Kmetijske posojilnice.

Naročajte „Slovenca“!

Rozika

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem, da je moja nepozabna soproga, gospa

Rozika

v najlepšem cvetu njene starosti, danes izdihnila svojo blago dušo. Pogreb se vrši v torek dne 2. marca t. l. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Horjul, 29. febr. 1920.

Anton Urbančič
nadačitelj

Zadruga slikarjev, žrkoslikarjev in pisarjev v Ljubljani ima svoj

občni zbor

v sredo, dne 17. marca 1920 v salonu gospoda Košaka (pri »Zvezdi«) Krekov trg ob 3. uri pop. Eno uro pozne se občni zbor vrši pri vsaki številu udeležencev.

Posojilnica v Mariboru
registr. zadr. z omejl. poroštvom vabi na**XXXVIII. redni občni zbor**
ki se vrši v nedeljo, dne 14. III. 1920 ob 10 uri dopoldne v sejni sobi (Narodni dom),

- Dnevni red:**
1. Poročilo ravnateljstva.
 2. Poročilo nadzorništva.
 3. Odobrenje računskega sklepa za upravno leto 1919 ter razdelitev čistega dobička.
 4. Volitev predsednika ravnateljstva ter dveh članov ravnateljstva.
 5. Volitev nadzorništva.
 6. Slučajnosti.

V Mariboru, 1. marca 1920.
Ravnateljstvo.

Jurija grofa Thurnskega jeklarja na Ravnah (Guštanj-Ravne, Slov.) ima na razpolago nekoliko množino kovanega

strojnega jekla

(za transmisijske valke) v dimenzijah 35 do 130 mm (trdnost približno 70 kg).

Z jugoslovan. obrtvališčase radi namestitve večjega stroja po zelo nizki ceni proda
29 P.S. motor za vrtilni tok, 190 voltov, 960 obratov, 50 periods sidro brusilnim obročem (Schleifringanker) in pripravo za dviganje krtačice, bakrenim ovojem, le malo časa v obratu. Ponudbe prosimo ekspresno ali brzojavno na **Elektro-Motoren Ges. m. b. H., Graz, Sackstrasse 22, I. nadst.** blizu Kriegsschloßbergsteig-a. Telef. 497. Brzojavni naslov: Elektrosmutny, Graz.

Zvonko Juvančič
kapetan I. razreda

Jrma Juvančič roj. Kunc
poročena

Ljubljana, 1. marca 1920.

Šivilja

dobro izurjena v angleškem ali francoskem delu, se SPREJME proti dobri plači. Prednost imajo specialitine in prvostne moči. Nastop takoj. — Istotam se ISČE

pomočnikza malo delo.
VERDNIK & ŽNIDAR,
Ljubljana, Poljanska cesta 12.**Saldokontista**

ali knjigovodja vešč slovenskega in nemškega jezika isče tukajšnja veščevina. Ponudbe z navedbo plače pod šifro »zanestljivo« 846 na upravo tega lista.

Kuharica

katera je zmožna samostojno voditi dobro hotelsko kuhinjo, dobi trajno službo. Ponudbe na hotel Triglav, Jevnica ob Savi.

Sprejmeta se v takojšnjo delo
dva izurjena čevljarška pomočnika proti dobri plači. Prebrana in stanovanje po dogovoru. Ponudbe sprejme Franc ar. stančič, čevljarški mojster, B. siriča 37 pri Tržiču. 847 (3)**Družabnik**

za veliko podjetje s koncesijo se nujno išče. Ponudbe pod »Dobitka« nosno podjetje na upravo lista.

Sprejme se v trajno delo spretna
šivilja
istotam se sprejme**dekla**
istotam se sprejme

katera bi pri šivanju in drugih opravilih pomagala. Naslov pove iz prijaznosti uprava Slovenca pod št. 789.

Iščem pošteno in zanesljivo

žensko

ki zna kuhati in opravljati vse hišne posle, v pomoč Slovenki. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Oskrba izborna. Za odgovor po pošti treba osem dni. Stroški se povrnejo. Dr. Ivan Sondič, zdravnik, Grabušnopolje, Hrvaško.

Pekarski mojster, goriški begunec prevzame pekarijo ali gre tudi kot prvi pomočnik. Ponudbe na upravo Slovenca pod Pekarški mojster 785.Kupi se **kopirna stiskalica** in dve se kopirne stiskalice užeži po 10 kg. Ponudbe s ceno na upravo lista pod šifro stiskalica 768.**Koni,** za vse porabljiv, se proda. Hlev pri »Ancniku« Sp. Šiška**Izvršna semena** iz Erfurta se dobijo vajo pri vrtnarju Poljanska cesta št. 12.**Prodajni hišo** s pritlikalnimi in približno dva orala sveta zraven v Ljubljanski okolici. Naslov pove uprava lista pod št. 843.**Gnoj** napredaj in lepa eno letica proleto in pol stara letica ti mleku. Tauscher Dunajska cesta 17.**Iščem** gospoda Srečko Zalokar, bivši privatni uradnik, Avstro — Amerikana, Kolodvorska ulica št. 26. Nekaj prav važnega. Oglasi naj se osebno ali pismeno v trgovini Matej Orehek Ljubljana.**Slike za legil macije** izvršuje najhitreje Hugon H. bšer, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. Nasproti Kržanske cerkve.**Prispevajte za sklad V. L. S.****Eterično jelkino olje** rekt. in**Jelkin-ekstrakt** — priporočam lekarnam, drogerijam, zdraviliščam itd.**Malinov sok** (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sladkorjem.**Sadne esence in kompozicije** za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavičarje. 800**Potnik Srečko,**
Ljubljana, Slomškova ulica 27.**Izurjena BLAGAJNICARKA,** starejša moč, in v vseh pisarniških poslih izurjena. Sprejmeta se sprejemljiva kontoristka za pri nekem večjem podjetju v Ljubljani. Pismene ponudbe — samo starejših moči — je nasloviti pod »Vstop takoj 714« na upravnštvo lista »SLOVENEK«.**Sprejme se takoj v dobro krščansko** hišo s Hrvat. Primorju dobro izurjena poštena**kuharica**

proti mesečni plači 170 kron ter dve marljivi

sobarici

ki bi opravljali tudi delo na vrtu. Mesečna plača 100 oziroma 120 kron. Služba se lahko nastopi takoj. Ponudbe pod »Tako« 800 na upravo Slov.

Cigaretni papir

sledeče vrste: Golub, Club, Abadie, in Samum priporočam na debelo »URANUS-PAPIRNICA«, Ljubljana, Mestni trg 11. 418

dvokolesa

rabljena, tudi pokvarjena a valni in pisalni stroji, motorji, avtomobili. Trgovina z raznimi stroji Ljubljana, Stari trg 28.

Znamkejugo-lovanske, posebno one z vtišom, kupi
Theodor Neiges, Frankfurt a. M. Niddastrasse 83.**Učenec**

v starosti 18. do 17. let, poštenih staršev, proti popolni oskrbi, za košarsko obrt. Več pove g. Franc Zajc košarski mojster, Dragomelj 42, p. Domžale.

Ljubitelj starin

išče starinsko pohištvo, s ike, porcelan in slično. Ponudbe na upravo tega lista pod šifro »STARINE«.

ISČE SE sposobno

DEKLE

ki zna kuhati in opravljati vse hišne posle. V hiši stuje se eno dekle. Hrana izborna. Plača po dogovoru. Za odgovor treba čakati osem dni. Potni stroški se povrnejo. Piše naj se na naslov: Dr. Janko Barčević, odvetnik, Grubisnopolje, Hrvaško.

ISČEJO SE za takojšen nastop

KLJUČAVNICARJI

za stiskanje in rezanje orodja (Schnitt-u. Stanzenwarenmacher). Ponudbe naj se pošljejo na: Kranjsko tiskarno železno in uravarske robe v KAMNIKU.

Naznanim,

ker imam več izkušenega osebja se priporočam cenjenim damam v mestu in na deželi. »Minka« Koro, dam-ska krojačica, Sv. Petra cesta št. 58.

Na izbiri so tudi vzorci blaga za kустume in obleke.

Naznanjam, da 1. marca 1920

otvorim**stavbeno in pohištveno mizarstvo**

v Kolodvorski ulici št. 39

(predilnica) in se uljudno priporočam cenjenemu občinstvu za vsa dela. Sprejemam vsa v mojo stroko spadajoča popravila. Za solidno delo jamčim.

Ivan Goltes,
mizarški mojster v Ljubljani.**Na prodaj so cevi za drenažo**

približno 150.000 komadov v premeru od 5 cm do 20 cm. Ta množina je na razpolago na skladišču podjetja in se odda v poljubni količini. Opozarjamo pa, da se izdelovanje v prihodnje težkoče javljajo, toraj naj dotičniki, ki nameravajo te cevi nabaviti, takoj naročijo, ker je mogoče, da se iste v bodoče sploh ne bodo mogle več izdelovati.

Uprava mestnih opekarn v Radgoni.

Takoj se dobavita s skladišča:**14.5 P.S. motor za istomerni tok 110 voltov,****10 P.S. motor za istomerni tok 220 voltov.**

Porabljiv kot motor z napuščalcem (Anlasser) tudi brez nadaljnjih strojev vporaben kot dinamo z regulatorjem za stranska priključenja in kompl. pretikalnikom.

Nadaljnji motorji za enakomerni tok dinamo**kakor tudi motorji za vrtilni tok**

dobavljivi takoj in s kratkim rokom. 828 (3)

Brzojavni naslov: **Elektrosmutny,**

Graz, Sackstrasse 22

Novodošlopripravo KADILO

se dobi v vsaki množini po nizki ceni pri svečarju J. »OPACU« v Ljubljani GOŠČEVETSKA CESTA številka 90

Plačilo - deviz - Berlin**najceneje privatno.**

Naslov na upravo tega lista pod »Berlin 824«.

Kupim dobro ohranjeno

lokomobilo

od 30 HP naprej. novejšega sistema. Ponudbe pod Lokomobila 835 na upravnštvo Slovenca.

Smreke in jelke

se bodo prodale okoli 60 kosov potom licitacije iz cerkvenega gozda v Ihanu pri Domžalah dne 4. III. ob 2. uri popoldne.

Hlude (krije)

deske in trame iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba IMPEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

DRVA

popolnoma suha, več vagonov stojih na postaji kakor tudi posamezne vozove pripelje na dom tvrdka Regove & Comp. Kolodvorska ulica 81.

Oglje

bukovo in gabrovo se kupi. Ponudbe z navedbo cene in množice na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 6.

Delniško društvo za zgradbo vil v Cirkvenici.

Bavi se z zgradbo in nakupom vil in stavbišč v
Primorju in Gorskem okraju.

Izvršuje projekte in troškovnike.

Daje strokovna mnenja v vseh vprašanih grad-
beno-tehniške smeri.

Posreduje pri vseh gornjih transakcij. 636

Izvršilec v 8 dneh!

Specialni modni atelje prve vrste za izdelovanje damskih toalet-ko-
stumov, plaščev, garderobe najmodernejših jaket in smoking oblek in
pomladnih raglanov. Posebna delavnica: moderniziranje, obračanje,
garderobe za dame in go-pode.

Dobil sem iz Francije in Anglije najmodernejših modele. Ker imam v
mojem podjetju same prve, v vseh večjih mestih Evrope preizkušene
moške delavce, lahko občinstvu nudim z najmodernejšimi kroji in spe-
cialnim delom prve vrste ki se ga izdeluje brez vsa ih sivlj in va-
jencev. Krojačem in šiviljam razpošiljam po meri najmodernejši kroje
za vse toaete in obleke.

Potočnik, akademsko izprašani krojač,
Šelenburgova ul. 6. I. nadstr. Ljubljana.

Odda se kavarna Zvezda

Ponudbe do 6. marca 1920 na nadzorstvo društva
v najem. „Casinoverein“ v Ljubljani, Erjavčeva cesta 13.

Tvrška Verdnik & Žnidar

Specijalni modni atelje za
- dame in gospode -
Poljanska cesta 12

uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da je ravno-
kar došla nova moda za pomlad. Izšli so krasni
modeli za kostume, matine, plašče. Krasni športni
kostumi za gospode so: sivo, rujavo, najmodernejši
je sv. tlo modro.

Nakupovalna zadruga za konzumne in produktivne
zadrugne in zavode r. z. z o. z.
v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5, ima v svoji zalogi večjo množino

prekajenega svinjskega mesa

katerega oddaja v poljubnih množinah po K 30.— za kg.

Poštna pomožna moč, večja tudi
pri teleg. in
telef. i. če službe. Nastop takoj. Ponu-
be na naslov: Kristan, Maribor, Na-
gy ulica šte. 10.

Avto- PNEUMO (gumi)

Pielli
Michelin
Goodrich
dobavila
takoj

J. GOREC,
Ljubljana.

Ia bosanske slive

v zabojih po 15 kilogr.

Kavo
Čaj
Cokolado
Kakao
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjevec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnike
Dišave

razpošilja po celem kra-
ljestvu od 5 kg naprej
poštne prosto

Josip Fabiani
Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Krasna oljnata slika

Panorama mesta Ljubljane, se ceno proda radi odpotovanja. — Dopisi pod
K 6000 na Grava, Graz, Stempfergasse 8. 827

Travna semena

lahke vrste odda, dokler zaloga
traja, po 15 K kg. Jožef Arnoje,
Ledenice, Koroško. — Denar in
vreče treba poslati naprej. 837

Bratovskoskladnični zdravnik

za premogovnik Rajhenburg Trboveljske premogokopne družbe
se išče. Nastop službe 15. majnika 1920. Plača po dogovoru.
Cenjene ponudbe na Bratovsko skladnico Trbovlje.

Skaboform se zopet dobi! proti srbečic, garjam,
lišajm, kožn. izpuščajem
zabavajte v Vaši najbližji
lekarni priznani in zdravniško priporočeno

Dr. FLESCHEVO izvirno SKABOFORM-MAZILO.

Ne maže ne barva brez dcha. Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik »pri zlatem telenu« IV., Marijin trg.

Stavbeni les

kupi vsako množino trdka
Trevisan Luin & Co., Trst,
via Coggia 11. — Zastopnik
trdke Leon Luin se nahaja
najmanj enkrat na teden v
Ljubljani in ima svoje sha-
pališče pri trdku Tavčar & Svetina, stavbeno podjetje in zaloga stavbenega
materijala. Ljubljana, Gosposvet-ka cesta št. 6, kamor naj se pošiljajo tudi
informacije in ponudbe. — Naslov za telegrame: Tavčar-Svetina, Ljubljana.

Sveče,

„miro“ v zavojih po 1 kg.,
kavo, modro galico,
užigalice, žveplo,
koruzo, oves,
moko

ter ostale deželne pridelke in sadeže prodajajo
samo na debelo po zmernih cenah

Dumić, Gjivić & Pitarević,
Zagreb, Zrinjevac 15.

Podružnica: Zemun. Int. tel. 22-69.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, meseca marta 1920.

Povišanje glavnice od K 30,000.000 na 50,000.000.

Poziv na subskripciju

50.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400.—
nastavne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 20,000.000.—.

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, a zbog izvanrednog uspjeha
prošle subskripcije, te sveopće potrebe za daljnjim kapitalizacijama, odlučilo je ravnateljstvo Narodne
banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionica glavnica od 30,000.000.— povišuje se izdavanjem novih 50,000 dionica po K 400.—
nom., dakle za K 20,000.000.— na K 50,000.000.—.

2. Posljednicima starih dionica pridržuje se 25,000 komada novih dionica, te im pripada pravo
na 3 stare dionice optirati i novu uz cijenu od K 475.— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata
od 1. siječnja 1920. do dana uplate.

3. Ostalih 25,000 dionica kao i eventualno neoptirane dionice izlažu se javnoj subskripciji uz tečaj
od 575.— sa 5% kamata od 1. januara 1920.

4. Subskripcija počinje 1. marta, a svršava 31. marta 1920. a za subskripciju u Americi traje
rok do 15. travnja 1920.

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. marta 1920.
odnosno 15. travnja 1920. Eventualno nedodijeljene dionice povratit će se zajedno sa 3 1/2% kamata od
dana uplate do povratka novca.

7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:

U Zagrebu: na blagajni zavoda.
U Beogradu: Prometna banka.
U Bjelovaru: Bjelovarska štedionica.
U Brodu n. S.: Banka i m. enačnica Brdarić i drug.
kao afilijacija Narodne banke.
U Dubrovniku: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala.
U Ljubljani: Ljubljanska kreditna banka d. d.
Kranjska deželna banka.
Kmetiska hranilnica.
U Osljevu: Banka J. Kraus i drug.
Sve filijale zagrebačkih banaka.

Na Rijeci: Hrv. centralna banka d. d.

U Rumi: Zadruga banka d. d.

U Sarajevu: Hrvatska centralna banka.

U Splitu: Zadruga savez.

8. Posljednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože
kod gore označenih mjesta subskripcije:

Točno ispunjeni i potpisani prajavnicu uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu
kod zavoda u polugu) ili međutimnicu starih dionica.

9. Repartitiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržuje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdavanja novih dionica, ide u korist redovite
pricuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

U Varaždinu: Opća štedionica d. d.

U Zemun: Zemunska štedionica.

U Wenu: Narodna banka d. d. Zagreb filijala Wien
(uplate u jugoslavenskim krunama)
dok uplate mogu uslijediti također kod svih
zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U sjedinjenim državama:

U New-Yorku: Garanty Trust Co.

Emil Kiss, banker.

U Pittsburghu Pa: Union Savings Bank.

U Akronu O.: Depositors Savings & Trust Co.

U Mo Keesport Pa.: Jos. Roth & Co.

U Youngstownu: Dollars Savings Bank.

U Rochesteru Pa.: Ali Nat. Bank.

Domaća tvornica rublja d. d.

ZAGREB, Jelačićev trg št. 2, I. nadstropje

nudi trgovcem samo na
debelo

moško perilo

kakor razne vrste srajc,
spodnjih blač, spalnih srajc,
mekih manšet in mekih
ovratnikov.

blagovni oddelek

priporoča svoje bogato za-
logo vsakovrstnega

manufakturnega blaga

kakor angleško tkanino,
podlogo, svilo, šifon, kre-
ton, cefir, bombaževe in
nitkaste tkanine itd.

Naročila po povzetju se izvršujejo z obratno pošto.

Iščejo se mlinarji

Ponudbe naj se pošljejo na Sarajevski
paromlin na valjske d. d., Sarajevo.